Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 11 (2906)
ПАЙШАНБА
15 ЯНВАРЬ 1976 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

Тонгги газеталарда

★ Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний, А. Н. Косигин ўртоқлар СССР билан МХР ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги Шартноманинг 30 йиллиги муносабати билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети номидан ва бутун совет халқи номидан Монголия Халқ Революцион партияси Марказий Комитетига, МХР Буюк Халқ Хурали Президиумига, МХР Министрлар Советига ва қардош Монголиянинг барча меҳнаткашларига самимий табрик ва дўстона истакларни йўлладилар.

★ Кеча Тошкент область партия хўжалик активи йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда область партия комитетининг секретари Н. И. Малихин «Саноат, қурилиш, транспорт, алоқа, қишлоқ хўжалик меҳнаткашларининг 1976 йилги социалистик мажбуриятлари ҳақида» доклад қилди. Актив йиғилишида 1976 йилга социалистик мажбуриятлар қабул қилинди.

★ Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ўзбек совет адабиёти соҳасидаги хизматлари учун ёзувчилар Маҳмуд Рашидов (Ўткир Рашид) ва Восит Саъдуллаевга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берди.

Дўстлар буюртмаси

Тошкент ёғ-мой комбинати маҳсулотини олувчи қардош республикалар сони йилдан-йилга ортмоқда.

Бугун қардош Озарбайжон республикаси пойтахти — Боку маргарин заводига биринчи бор бир неча тонна саломас юборилди. Саломас маргарин ишлаб чиқаришда энг керакли муҳим аралашмадир.

Ёғ-мой комбинатида сўнгги даврда маҳсулотнинг янги турини ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Қалампир ва томат аралашмасидан ишланган майонез айниқса харидорларга ёқиб қолди. Бу комбинат маҳсулоти мамлакатимизнинг 100 дан ортиқ шаҳар ва районларига жўнатилмоқда.

КПСС XXV СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК!

Бир беш йилликда—икки беш йиллик

Яна шартнома имзоланди

Тўқимачилик комбинатининг йигирувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Буолма Жўраева ўнинчи беш йилликка ўзининг шахсий меҳнат режалари ҳақида ҳикоя қилади.

Ўтган йил 20 декабрда мен икки беш йиллик топшириқларини адо этдим. Шу куннинг эртасига Ивановога енгил саноат илғорларининг слётига жўнаб кетдим. Ўша ерда Енгил саноат министри Н. Н. Тарасовнинг докладидан мен мазкур тармоқ ходимларидан 700 киши икки беш йиллик топшириқларини бажарганлигини, меҳнатда ажойиб муваффақиятлар қўлга киритилганлигини билиб олдим.

Слётда мусобақадош дугоналарим —Фурманов йигирув-тўқув фабрикасининг йигирувчиси Елена Амосова ва Иваново меланж комбинатининг йигирувчиси Анастасия Ерофеева билан учрашдим. Улар ҳам икки беш йиллик топшириқлари бажарилганлиги ҳақида рапорт беришган экан. Биз яна социалистик мусобақа ҳақида шартномага имзо чекдик ва навбатдаги беш йилликда ўн йиллик нормани бажариш, КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳасида баён этилган партиямизнинг улуғвор режаларини амалга ошириш учун умумхалқ курашига муносиб ҳисса қўшиш мажбуриятини олдик.

Комбинатга мен сафардан чуқур қониқиш ҳисси билан қайтдим. Чунки, янги меҳнат беллашуви, бу беллашув янги зафарларга олиб келиши ҳақидаги фикр мени қувонтирар эди.

Янги йилнинг дастлабки кунлариданоқ комбинатда «Бир беш йилликда —икки беш йиллик топшириқларини бажарамиз!» шиори остидаги ҳаракат кенг қулоч ёйди. 1-фабриканинг олти тўқувчиси, шу жумладан нормадаги 24 ўрнига 48 станокка хизмат кўрсатаётган Вера Ивановна Солдатова ва Нина Васильевна Ершова ҳам ўнинчи беш йилликка юксак мажбурият қабул қилишди. Сменадошларим Любовь Сергеевна Герасимова ва Валентина Емельяновна Кастерина уларнинг биринчи издоши бўлишди.

Биз билан ёнма-ён ишлайдиган олти ёш йигирувчи — З. Кличникова, Э. Асанова, В. Минькина, В. Прокопенко, Н. Халиуллина ва М. Эргашеваларнинг ҳам бир беш йилликда икки беш йиллик топшириқларини бажариш мажбуриятини олганликлари мени айниқса қувонтирди. Улар ҳозир менинг сменадошларим каби нормадаги 1160 ўрнига 2400 урчуққа хизмат кўрсатишяпти.

Қисқаси, ўнинчи беш йилликнинг биринчи йили жуда яхши бошланди. Ҳозир комбинатимизда 15 киши беш йилликда ўн йиллик нормани бажаришга сўз берди. Ўйлайманки, эртага сафимиз янада кенгаяди.

Ана шундай юксак мажбурият қабул қилган илғорларимизнинг ҳаммаси фақат аъло сифатли маҳсулот топширишга аҳд қилишди. Бундан бошқача ҳам бўлиши мумкин эмас, чунки ўнинчи беш йиллик — сифат ва самарадорлик беш йиллиги-да.

Ҳозир комбинатда юксак меҳнат кўтаринкилиги ҳукмрон. Тўқимачиларнинг катта меҳнат оиласи КПСС XXV съездини муносиб нишонлашга тайёргарлик кўрмоқда.

СУРАТЛАРДА: (юқорида) Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикув ишлаб чиқариш бирлашмасининг контролёрлари— (чапдан ўнгга) А. Зекиряева, С. Николаева ва Р. Ицкова ўртоқлар тайёр маҳсулот сифатини кўздан кечиришяпти; чапда— «Малика» трикотаж фирмаси тўқув цехининг илғор ишчилари М. Тўлаганбекова ва Ш. Холмуҳамедова. Улар смена топшириқларини мунтазам 130— 140 процент адо этиб, партия съездига муносиб меҳнат совғаси тайёрлашга ҳаракат қилишяпти.

Э. Ботиров ва М. Нуриддинов фотолари.

Умри боқий дўстлик

АФҒОНИСТОН УЧУН фермалар

Ўзбекистон мелиоратор инженерларининг бир группаси Афғонистонга жўнаб кетди. Бизнинг мутахассисларимиз Нанграхар вилоятида давлатга қарашли иккита янги қишлоқ хўжалик фермасини қуришда ёрдам берадилар.

Ўзбекистон ССР Мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги «Главзарубежстрой» бошқармасининг бошлиғи Е. В. Жилин ЎзТАГ мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни айтди:

— Бизнинг министрлигимиз Афғонистон мелиораторлари билан кўпдан буён алоқа боғлаб келмоқда ва бу республикада янги ерларни комплекс ўзлаштириш соҳасида катта ҳажмдаги ишларни бажармоқда. Нанграхар вилоятидаги янги фермалар Жалолободда ишлаб турган ирригация системаси базасидаги қурилишнинг умумий комплексига киради.

Бу хўжаликлар зайтун, цитрус ва дон экинлари етиштириш учун ихтисослаштирилади. Шу мақсадда 4 минг гектар янги ер ажратиб берилди. Ўзбекистон мелиораторлари Мирзачўлда қўриқ ерларни комплекс ўзлаштириш, майдонларни ирригация-мелиорация жиҳатидан тайёрлаш, йўл, инженерлик коммуникацияларига эга бўлган обод посёлкаларни қуриш соҳасида тўпланган бой тажрибадан ана шу фермаларни қуришда фойдаланадилар.

Жалолобод комплексида Ўзбекистон мутахассислари ёрдамида қурилган иккита қишлоқ хўжалик фермаси ишлаб турибди.

Министрлик қурилишни материал ва машина-ускуна билан таъминлайди, кадрларга таълим бериш ишларини уюштиради. Фермалар икки йилда қуриб битказилади.

(ТАСС).

ЯНГИЛИК ИЖОДКОРЛАРИ ҒАЙРАТИ

Р. Валираҳмонов, А. Супурин, Р. Алабердинлар номини тракторсоз ҳамкасблари пешқадам ишчигина эмас, балки изланувчан янгилик ижодкорлари сифатида ҳам тилга олишади. Трактор заводи ихтирочи ва рационализаторлари сўнгги бир йилда олти юзга яқин қимматли таклифларни тавсия этишди.

Биргина А. Супурин, Р. Алабердинларнинг И. Минушев билан ҳамкорликда тайёрлаган тракторларнинг бошқариш янги пульти ҳар йили корхонага уч юз минг сўмга яқин фойда келтиради. Бошқариш системасининг бу янги пульти ўзининг ўтмишдошларига нисбатан енгил ва ҳар томонлама ўнғайлиги билан ажралиб туради.

Корхона ва машинасозлик бўйича Давлат лойиҳа конструкторлик— технология бюросининг инженер-конструкторлари Л. Маҳкамова, И. Жамакачян. И. Кильмановларнинг яратган янгилиги ҳам диққатга сазовор. Уларнинг тавсия этган ҳавони совутадиган мосламаси трактор ва «зангори кема»лар кабиналарига ўрнатилса, ҳайдовчиларнинг меҳнат қилиш шароитини кескин яхшилабгина қолмай, иш унумдорлигини ҳам бир ярим бараваргача оширишни таъминлайди.

КУЛЬТИВАТОРГА— СИФАТ БЕЛГИСИ

«Чирчиксельмаш» заводи чиқараётган «КРХ—4» маркали культиваторга Давлат Сифат белгиси берилди. Тракторга тиркаладиган тўрт қаторли бу машина 60 сантиметр қатор оралиғида ишлайди. Бу культиватор пишиқ иш органлари билан таъминланган, илгари металлдан тайёрланган кўпгина деталларнинг ўрнига пластмассадан ясалган деталлар ўрнатилади, қисмларни занг босишининг олди олинган. Буларнинг ҳаммаси культиваторнинг гарантияли хизмат муддатини кейинги йилларда бир ярим баравар ошириш имконниятини берди.

Мамлакат пахтакорлари бу йил беш бурчакли тамға қўйилган «КРХ—4» маркали культиватордан 8.000 та оладилар.

ЎзТАГ.

АРМИЯ БИЛАН ХАЛҚ БИРЛИГИ

14 январь куни Тошкентда Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округининг XXVIII партия конференцияси бўлди. Конференцияда қўшинларнинг жанговар тайёргарлигини ва жанговар ҳамда сиёсий тайёргарлик сифатини оширишда сиёсий органлар ва партия ташкилотларининг ташкилотчилик ҳамда идеологик ишларини янада яхшилаш тўғрисида ҳарбий совет аъзоси, округ сиёсий бошқармасининг бошлиғи генерал-лейтенант Н. О. Шчукининг доклади муҳокама қилинди. Округ сиёсий бошқармаси ҳузуридаги партия комиссиясининг иши тўғрисидаги ҳисобот ҳам қараб чиқилди.

Конференцияда таъкидлаб ўтилганидек, КПСС Марказий Комитети 1975 йил декабрь Пленумининг қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» тўғрисида партия XXV съезди га лойиҳаси Туркистон ҳарбий округи жангчиларининг кучига-куч, ғайратига-ғайрат қўшди. Округ қисмларининг шахсий состави «КПСС XXV съезди чақириладиган йилни жанговар тайёргарликни янада ошириш, жанговар таълим сифатини яхшилаш, янги техника ва янги қуролни қунт билан ўзлаштириш йилига айлантирайлик» деган шиор остида социалистик мусобақани кенг авж олдирмоқда. Округдаги қисмларда ўқиш аълочилари, класс мутахассисларининг сони ортиб бормоқда. Ҳарбий қисмларнинг меҳнаткашлар коллективлари билан, маҳаллий партия, совет ва жамоат ташкилотлари билан алоқаси тобора кўпроқ мустаҳкамланмоқда.

Сўзга чиққан ўртоқлар армия билан халқнинг монолит бирлиги, жангчиларнинг жонажон Коммунистик партияга чексиз садоқати тўғрисида зўр мамнуният туйғулари билан гапирдилар. Конференция қатнашчилари социалистик Ватаннинг қудратини мустаҳкамлаш ҳақида, бутун дунёда тинчлик тўғрисида тинмай ғамхўрлик қилаётганликлари учун КПСС ленинчи Марказий Комитетига, унинг Сиёсий бюросига, шахсан Леонид Ильич Брежневга самимий ташаккур изҳор қилдилар.

Делегатлар қабул қилинган резолюцияда Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округининг коммунистлари, бутун шахсий состави КПСС XXV съездини муносиб кутиб оладилар, жанговар ва сиёсий тайёргарлик, ҳарбий интизомни мустаҳкамлаш, Ватанимизнинг жанубий чегараларини ҳимоя қилишда қўшинларнинг жанговар ва сафарбарлик тайёргарлигини янада ошириш вазифаларининг муваффақиятли ҳал этилишини таъминлайдилар, деб қатъий ишонч билдирдилар.

Конференция округ сиёсий бошқармаси ҳузуридаги партия комиссиясининг янги составини сайлади.

Конференция ишида КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Туркманистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари М. Ғапуров, қуруқликдаги қўшинлар бош штабининг бошлиғи генерал-полковник В. З. Якушин, Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи қўшинлари қўмондони генерал-полковник С. Е. Белоножко, Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флоти Бош сиёсий бошқармаси ҳузуридаги партия комиссиясининг масъул секретари генерал-лейтенант Л. П. Вахрушев иштирок этдилар. (ЎзТАГ).

Сифатли, бежирим

Ўтган йил планга қўшимча 2 миллион 300 минг сўмлик трикотаж буюмлари реализация қилган «Малика» трикотаж фирмаси коллективи коммунистлари «1976—1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари» тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳасини кенг муҳокама қилиб, зиммаларига оширилган мажбуриятлар қабул қилмоқда.

Коммунистлар ва комсомоллар бошчилигидаги бригада аъзолари бор имкониятларни ҳисоблаб чиқиб, январь ойида 2 миллион 900 минг сўмлик турли хил трикотаж буюмларини реализация этишга аҳд қилишди. Бунинг учун мавжуд техникадан самарали фойдаланиш билан бир вақтда замонавий трикотаж буюмларини тикадиган янги машиналарга ҳам катта эътибор берилапти. Шунингдек, КПСС XXV съезди шарафига ишчилар ўртасида социалистик мусобақа кенг авж олдирилмоқда.

— Замонавий тўқув ва тикув машиналарини ишга тушириш эвазига меҳнат унумдорлиги саккизинчи беш йилликка нисбатан 4,7 процент ортди, — дейди корхона бош инженери В. Каримов. Бу йил эса меҳнат унумдорлигини янада оширамиз. Фирмамизда ўтган йили давлат Сифат белгисидаги кийим-кечаклардан 1 миллион 800 минг сўмлик ишлаб чиқарилган эди. Бу кўрсаткич бу йил яна ортади. Ҳозирда бу ерда 20 та модель Давлат Сифат белгиси билан тайёрланяпти.

ҚАҲРАМОН ШАҲАРЛАР БЎЙЛАБ

Тошкент саёҳат ва экскурсия бюроси ходимлари ҳамшаҳарларимизнинг мамлакатимиз қаҳрамон шаҳарлари бўйлаб саёҳат ва экскурсияларини уюштирмоқда.

Куни-кеча Тошкент шаҳри бунёдкорларидан 120 киши қаҳрамон шаҳар Ленинграддан қайтиб келдилар. Улар бир неча кун давомида у ерда бўлиб, шаҳар қурилишлари, музейлари, диққатга сазовор жойлар билан танишдилар.

Шаҳримиз саноат корхоналари ишчилари, олимлар, геологлар, ўқитувчилардан иборат 150 киши эса Ватанимиз пойтахти — Москвада бир неча кун бўлишдилар. Улар театр ва маданият даргоҳларида меҳмон бўлишди.

МАВСУМБОП ПОЙАФЗАЛЛАР

Бугун 2-ПОЙАФЗАЛ ФАБРИКАСИДА ЭРКАК ВА АЁЛЛАРНИНГ ЁЗГИ МАВСУМ УЧУН МЎЛЖАЛЛАНГАН ТУФЛИЛАРИНИНГ ЯНГИ ТУРКУМИНИ ИШЛАБ ЧИҚАРИШГА КИРИШИЛДИ. Шу ой давомида бу ерда ёзги мавсум учун туфлининг яна бир тури ишлаб чиқарилади.

Фабрика коллективи ўртасидаги социалистик мусобақада 7-цех коллективи пешқадамлик қиляпти. Цех ишчилари КПСС XXV съезди очиладиган кунгача пойафзалларнинг яна бир неча янги турини ишлаб чиқаришга аҳд қилдилар.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ ЯНГИЛИКЛАРИ

★ **Қуйи Чирчиқ районининг Ленин номли колхозида янги маданият саройи тантанали очилди. 600 ўринли маданият даргоҳи миллий безаклар билан замонавий усулда қурилган.**

Бу ерда колхозчилар комсомол тўйлари ўтказадилар, шунингдек, турли тўгараклар олиб борилади. «Каягим» ансамбли маданият саройини ўз оталиғига олди.

★ **«Электрохимпром» бирлашмасининг рационализаторлари қимматли ихтиро кашф этдилар.** КПСС XXV съездини муносиб меҳнат совғалари билан нишонлаш учун имкониятларни ишга солаётган бирлашма рационализаторлари томонидан ишлаб чиқаришга жорий этилган «аммиакни узел ёрдамида бункерга узатиш», деган янги ихтиро бир йилда ўн минг сўмлик маблағни тежаш имконини яратди.

★ **Азот саноати давлат институтининг Чирчиқдаги филиалида** куни-кеча ишлаб чиқаришга жорий этилган янгилик СССР Халқ Хўжалиги ютуқлари виставкаси комитети томонидан бир овоздан маъқулланди.

★ **Область партия комитетининг сиёсий маориф уйида** комсомол сиёсий ўқуви пропагандистларининг навбатдаги йиғилиши бўлди. Бунда «Ҳуқуқ билимлари асоси» мавзуида профессорлар Р. Абдушукуров, Р. Раҳмонқулов, К. Комилов, фан кандидатлари Ф. Прудников, А. Эшмуҳамедовлар доклад қилдилар.

СОВҒАЛАРНИНГ ЯНГИ ТУРКУМИ

Керамика заводида лаган, пиёла ва шунга ўхшаш совға наборларининг 70 га яқин тури ишлаб чиқарилмоқда. Бу ерда тайёрланаётган идишлар кўплаб чет мамлакатларга ҳам жўнатиляпти.

Бугун завод коллективи лаганларнинг янги турини ишлаб чиқаришга киришди. Пиёла ва тахсимчаларнинг янги турига таниқли рассомлардан А. Қаюмов, Л. Козлова ва А. Потанинлар безак беришган.

Ҳамшаҳарлар, сизлар учун

Харидорларга маъқул бўлади

«Сувенир» фабрикаси янги маҳсулотларни ишлаб чиқаришга киришди. Ҳадемай, магазин пештахталарида пластмасса ва фил суягидан ишланган чиройли совғалар пайдо бўлади. «Тимсоҳ Гена», «Балиқ», «Хуржунли эшак» каби ёдгорликлар шулар жумласидандир. Ана шу совға буюмларини безашда фабриканинг қўли гул усталари М. Халиулин, Ф. Менфитов, П. Колесков ва бошқаларнинг ҳиссаси катта. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган рассом Т. Тўхтахўжаев, рассом Р. Ориповларнинг ёғочга ўйиб ишлаган безаклари ҳам жозибадорлиги билан харидорларга маъқул бўлади.

1976 йилда «Сувенир» фабрикаси ана шундай маҳсулотлардан 7 миллион сўмликдан зиёд ишлаб чиқаради.

Куба пойтахти яқинидаги Харуко деган ерда жойлашган «Карибе» алоқа станцияси синов эшиттиришларидан сўнг «Интерспутник» системаси орқали Москва ва Гавана ўртасидаги мунтазам алоқани таъминлашга ўтди. Станция юксак сифатли телевизион эшиттиришларни қабул қилиш, халқаро телефон алоқаларини олиб бориш имконини беради.

«Карибе» совет мутахассисларининг ёрдами билан монтаж қилинган ва совет аппаратлари билан жиҳозланган.

СУРАТДА: «Карибе» станцияси.

ТАСС фотохроникаси.

ОБ-ҲАВО

Тошкент шаҳри ва областида бугун кечаси ва эртага кундузи ҳаво бироз булутланиб турсада, ёғингарчилик бўлмайди. Секундига 3—7 метр тезликда шамол эсади. Температура бугун кечаси 0— 5 даража, эртага кундузи эса 5— 10 даража иссиқ бўлади.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

★ **БЕРЛИН.** Германия Демократик Республикасида Совет Иттифоқида ишлаб чиқарилган енгил автомашиналарга талаб катта. Республикадаги магазинлар кейинги беш йил ичида 175 минг «Москвич» ва 100 минг «Жигули» сотишди. Ўтган йилнинг бир ўзидагина ГДР аҳолиси 30 минг «Жигули», 20 минг «Москвич», 8500 «Запорожец» ва тўрт минг та «Волга» сотиб олди.

★ БОНН. «Биз иш ва нон билан таъминланишни истаймиз», «Биз корхона эгаларининг бебошлигидан ҳимоя талаб этамиз». Калдорфда (Шимолий Рейн-Вестфалия) «Демаг» концерни машинасозлик заводи ишчиларининг намойиши ана шу шиорлар остида ўтди. Намойиш қатнашчилари концерн маъмуриятининг ана шу корхонани ёпиб қўйиш ва 500 дан ортиқ машинасозни ишдан бўшатиш тўғрисидаги қарорига қарши норозилик билдирдилар.

★ **ЛИМА.** Чили хунтаси нон нархи 45 процент оширилганлигини эълон қилди. Чилининг расмий матбуоти шу тўғрида хабар берди. Бундан бир неча кун илгари ўсимлик мойи, қанд-шакар ва энг зарур бўлган бошқа баъзи молларнинг ҳам нархи оширилган эди.

★ АДДИС-АБЕБА. Мустамлакачилар устидан ғалаба қозонган ангола халқи ўз мамлакатига бостириб кирган ирқчи ва империализм кучларини мағлубиятга учратмоқда. Ангола Халқ Республикасининг бош министри Лопу Ду Насименту Эфиопия пойтахтида ўтказилган матбуот конференциясида шу ҳақда гапирди. У Ангола ватанпарварлари чет эл интервенциясига қарши кураш олиб бориш билан айни вақтда Африканинг бутун жанубий қисмини озод қилиш ишига ҳам ҳисса қўшмоқдалар, деб таъкидлади.

Матбуот конференциясида Жанубий Африка Республикаси армияси мунтазам қисмларининг Намибия чегарасидан бир минг километр нарида миллий армия жангчилари томонидан қўлга олинган уч солдати, шунингдек Родезиянинг икки ҳарбий инструктори чет эл журналистларига кўрсатилди.

★ **ПАРИЖ.** Франция ҳукуматининг составида баъзи ўзгаришлар бўлганлиги эълон қилинди. Министрларнинг кўпчилиги ўз лавозимларида қолди. Норбер Сегар ўрнига Раймон Бар ташқи савдо министри бўлди. Ҳамкорлик масалалари билан шуғулланувчи министр лавозимига Пьер Абелен ўрнига Жан де Липковски тайинланди. Андре Фоссе турмуш шароитлари масалалари билан шуғулланувчи министр лавозимига тайинланди.

Давлат секретарлари сони 22 тадан оширилиб, 27 тага етказилди.

Ҳукумат 1974 йил май ойида ташкил этилган пайтдан буён унинг составини олти марта ўзгартирилди.

★ ЖАЗОИР. Жазоир Халқ Демократик Республикасида қишлоқ районларини электрлаштириш программаси амалга оширилмоқда. Мостаганем вилоятидаги кичик электр станция ишга туширилди. Бунинг натижасида 140 мингдан ортиқ аҳолиси бўлган яқин жойлардаги қишлоқларни электрлаштириш имконияти туғилди.

КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳаси умумхалқ муҳокамасида

ТАРАҚҚИЁТИМИЗ КЎЗГУСИ

БУЮК ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИ КУЧ

ЯНГИ МАРРАЛАР САРИ

ИККИ БЕШ ЙИЛЛИКНИ БАЖАРГАНЛАР

БОШ МЕЗОН

КПСС Марказий Комитетининг партиямиз XXV съездига лойиҳасига жавобан пойтахтимиз метросозлари кун сайин суръатга-суръат қўшиб ишламоқдалар. Сиз суратда кўриб турган (чапдан-ўнгга) комсомол аъзоси, бетончи Раҳимжон Каримов, электр пайвандчи Вячеслав Югай ва смена бошлиғи Николай Резниковлар «Комсомол» метро станцияси қурилишида фидокорлик кўрсатишяпти. Ҳозир бу ерда арматура ва бетон ётқизиш ишлари олиб борилмоқда. Станция платформаси 102 метрни ташкил этади.

Ҳ. Мирзакаримов фотоси.

«Маданий-маиший ва рўзғор-хўжалик моллари ишлаб чиқариш 1,6 баравар кўпайтирилсин, уларнинг янги турларини тайёрлаш ўзлаштирилсин, рўзғордаги ишни енгиллаштирадиган буюмлар ва аҳоли кўп талаб қиладиган бошқа молларни ишлаб чиқариш кенгайтирилсин»...

(КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳасидан).

АҲОЛИ ЭҲТИЁЖИНИ КЎЗЛАБ

Чинни заводининг ишчилари ва инженер-техник ходимлари КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳасини муҳокама қилиш мобайнида қўлга киритилган ютуқларга танқидий ёндошиб, коллективнинг ўнинчи беш йилликка мўлжалланган юксалиш программасини белгилаб олмоқдалар. Коллективда қўшимча қувватларни ўзлаштириш, ички резервларни ишга тушириш, техника тараққиётини жадаллаштириш ҳисобига ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва таннарҳини арзонлаштириш бўйича аниқ вазифалар ишлаб чиқарилмоқда ва қабул қилинмоқда.

Завод коллективи аҳолининг чинни буюмларга бўлган талабини ҳисобга олиб тўққизинчи беш йилликда истеъмол буюмлари ишлаб чиқариш суръатини ўстириш бўйича қатор тадбирларни амалга оширди. Биринчи навбатда корхонанинг янги ишлаб чиқариш корпусига кўчиб ўтиши маҳсулот тайёрлашни учдан икки ҳиссага ўстириш имконини берди. Заводда тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки йилида 8 миллион дона чинни буюмлари тайёрланган бўлса, 1975 йилда бу кўрсаткич 23 миллион донани ташкил этди. Маҳсулот сифатининг ўсганлиги шуларда кўринадики, корхонада тайёрланган чинни буюмлари комплекти қатор халқаро кўргазмаларда намойиш қилинди ва юқори баҳоланди.

Заводни реконструкциялаш ишларининг тез суръатлар да олиб борилиши, ишлаб чиқариш жараёнини автоматлаштириш ва механизациялаштириш, қўл кучи билан қилинадиган ишларни техника зиммасига юклаш коллектив олдида турган муаммоларни муваффақиятли ҳал этиш имконини берди. Корхонада меҳнатни ва мусобақани ташкил этишда ҳам ўзига хос ижобий усуллар шакллантирилди. Етакчи касбдаги ишчилар малакасининг оширилиши натижасида коллективда ижодкорлик ҳаракати авж олди. Рационализатор ва ихтирочилар фақат ишлаб чиқариш жараёнини такомиллаштирибгина қолмасдан, буюмларнинг янги турларини яратдилар, маҳсулот сифати кескин яхшиланди.

Корхонада маҳсулот сифатини яхшилашда дастлабки босқич бўлган қоришма тайёрлаш жараёнининг такомиллаштирилиши қўл кучи билан қилинадиган меҳнатни икки ҳисса камайтирди. Механизация шарофати туфайли ишлаб чиқариш маданияти яхшиланибгина қолмасдан, анчагина хом ашёни тежаб қолиш имкони яратилди. Қоришма тайёрлаш цеҳининг коллективи корхонада биринчи бўлиб бир ярим нормачилик ҳаракатини бошлаб берди. Ташаббускорлик ҳаракатининг кенг авж олиши натижасида илғарилари анчагина вақтларини беҳудага сарфлайдиган қолипчилар юқори унумдорликда меҳнат қила бошладилар.

— Смена давомида топшириққа қўшимча мингдан зиёд чинни буюмлари тайёрлаяпмиз, — дейди қолиплаш цехининг пешқадам ишчиси М. Толипова, — конвейерлашган усул ишимизнинг тез боришини таъминлаяпти. Шу кунларда «Чаман», «Чинни гул», «Ёз», «Оқ олтин», «Восток» каби сервизларни тайёрлаш ишлари бошлаб юборилди. КПСС XXV съездининг очилиши арафасида ана шундай янги сервизларни оммавий ишлаб чиқариш йўлга қўйилади. Цеҳимизда КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳаси атрофлича муҳокама этилиб, имкониятларимизни қайтадан ҳисоблаб чиқдик. Янги беш йилликда асосий эътиборимиз ички резервлардан янада самаралироқ фойдаланишга қаратилади.

Қолиплаш цехи қуритиш печи билан транспортёр лентаси орқали боғланган. Шунинг учун ҳам ишлаб чиқариш жараёни узлуксиз ташкил этилиб, қатор имкониятларга йўл очиб берилган.

— Ишимиз катта масъулиятни талаб этади, — дейди гул солиш цехининг бошлиғи М. Қодирова. — Шунинг учун ҳам асосий эътиборни маҳсулот сифатини яхшилашга қаратяпмиз. Янги беш йилликда маҳсулотларимизни Сифат белгисига тақдим этиш ниятидамиз.

Цехда М. Мажидова, М. Қаюмова каби рассомлар аъло сифатга иш бажаришаяпти. Кейинги пайтда етакчи касб соҳиблари малакасининг оширилганлиги меҳнат ютуқларининг гарови бўлмоқда. Ўнинчи беш йилликни зарбдор суръатда бошлаган чинни буюмлари заводининг коллективи ишлаб чиқариш резервларини ишга тушириш ва қўшимча қувватларни ўзлаштириш борасида катта тадбиркорлик ишларини амалга оширмоқда.

Н. КОМИЛОВ.

ТРАНСПОРТ

ЮКЛАР ЎЗ ВАҚТИДА ТАШИЛАДИ

«Ўринсиз юк ташишни тугатиш, транспортнинг ҳар бир туридан яхшироқ фойдаланиш зарурлигини ҳисобга олиб, юк ташишнинг энг мақбул схемаларини ишлаб чиқиш давом эттирилсин. Юк оқимларининг нормал йўналишлари схемаларига риоя этиш учун таъминот ва реализация органларининг ҳамда юк жўнатувчиларнинг масъулияти оширилсин».

(КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳасидан).

Шаҳар марказлашган усулда юк ташиш автомобиль трестининг 127-автобаза коллективи тўққизинчи беш йилликда улкан муваффақиятларга эришди. Якунловчи йилда корхона азаматлари пландан ташқари юз минг тонна юкни манзилларга элтиб беришди. Бу ерда 16 бригада бўлиб, шулардан еттитаси коммунистик меҳнат бригадаси деган юксак номга эга. 110 шофер ва ремонтчи эса илғорлар сафидан ўрин олган.

КПСС аъзоси Ю. Калабин бошлиқ бригада азаматлари корхонанинг энг илғорларидан ҳисобланади. Бу шоферлар якунловчи йил топшириқларини муддатидан илгари бажаришди. Улар ҳамкасблари орасида ҳурмат-эътиборга сазовордирлар. Бригада азаматлари корхонада биринчилардан бўлиб «КПСС XXV съезди шарафига — 25 зарбдор декада» деган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилдилар ва кунлик нормаларини ҳамиша ортиғи билан бажармоқдалар.

Бундан ташқари КПСС аъзоси Г. Мезников бошлиқ бригада шоферлари ҳам олдинда боришмоқда. А. Саъдуллаев ва А. Додулко сингари корхона пешқадамларининг сурати «Ҳурмат тахтаси»дан ўрин олган. Бу бригада 1975 йилда пландаги 35 минг тонна ўрнига 85 минг тонна юк ташиди. Айни кунларда улар 1977 йилнинг февраль ойи ҳисобига ишлашяпти.

Ю. Калабин бошлиқ бригададагилар эса биринчи квартал планини КПСС XXV съезди очиладиган кунгача бажариш ташаббуси билан чиқиб, илғорликни қўлдан беришмаётир. Ю. Калабининг ўзи эса бир беш йилликда икки беш йиллик планни бажариб, бугунги кунда 1981 йил ҳисобига ишлаяпти.

Корхона қошида шоферлар тайёрлаш курси ишлаб турибди. Ҳар йили бу курсни 60 нафар йигит битириб чиқади ва ана шу ерда меҳнат қилади. Автобаза коллективи ўтган йилдаги яхши кўрсаткичлари учун Собир Раҳимов район партия комитетининг кўчма Қизил байроғи билан тақдирланди. 30 шофер эса бугунги кунда 1977 — 1978 йиллар ҳисобига ишлаяпти.

Коллективда мураббийлик ҳаракатига ҳам катта эътибор берилмоқда. Тажрибали шоферлардан Т. Мирзакаримов, Т. Абдураҳимовлар ўнлаб шогирдлар етиштиришди. Т. Мирзакаримов меҳнатдаги юксак кўрсаткичлари учун «Мусобақа аълочиси», «Коммунистик меҳнат зарбдори» деган нишон билан мукофотланган.

Корхонада меҳнат унумдорлигини тинмай ошириш борасида ҳам кўплаб ишлар бажарилмоқда. Бунда рационализаторлар ўзларининг қимматли таклифлари билан катта фойда бермоқдалар. В. Скрябин, А. Борзунов, С. Кабиров, Г. Расаевлар киритган таклифлар корхонага катта фойда келтирди.

— Биз, — дейди корхона директори Марат Рустамов, — КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳасини автобазамиз коллективи орасида муҳокама қилиб, ўрганиб чиқдик ва маъқулладик.

Биз лойиҳада кўрсатилган ана шу ишларга амал қилган ҳолда машиналарнинг бекор туриб қолмаслигини таъминламоқдамиз. Ҳозирги кунда ҳар куни 225— 230 машина линияга чиқаріляпти ва ҳар куни 6100 тоннадан юк ташилмоқда. Январь ойида 162 минг тонна юк ташилади ва 3 миллион 100 тонна километр транспорт иши бажарилади. Шу кунларда корхона шофёрлари КПСС XXV съездини муносиб кутиб олиш учун унумли меҳнат қилиб, планларни ҳамиша ортиғи билан адо этмоқдалар.

Ҳ. ИНОҒОМОВ,
штатсиз мухбиримиз.

САНОАТ

САМАРАДОРЛИК ЙЎЛИДАН

Рихси Азизова билан В. И. Ленин номли Ленин орденли электронтехника заводи кадрлар бўлими бошлиғи Владимир Александрович Удовский хонасида суҳбатда бўлдик. Владимир Александрович Рихсига мурожаат қилиб: «Қани қизим, конференция таассуротлари ҳақида сўзлаб бермайсанми», деди. Ёш коммунист Рихси Азизова XXI шаҳар партия конференциясига корхонадаги етти юз коммунистлар номидан делегат бўлиб қатнашди. Заводдаги илғор коммунистлардан слесарь Ю. П. Казаков, Н. М. Фозилова ва бошқалар ҳам конференцияда бўлдилар. Улар конференция ишлари, корхона, район ва шаҳар партия ташкилотлари олдида турган навбатдаги вазифалар тўғрисида ишдаги ўртоқларига сўзлаб бердилар.

— Корхонамиз коммунистлари, барча меҳнаткашлар олдида ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида улкан вазифалар турибди, — дейди Р. Азизова. — Янги беш йиллик ҳар бир ишчи учун сифат ва самарадорликни ошириш беш йиллиги бўлади. — Буни ҳисобга олган участкамиз меҳнаткашлари тайёрланадиган ҳар бир буюмнинг нуқсонсиз бўлишига, биринчи тақдимдаёқ техника контроли бўлимига топширишга эришиш мажбуриятини олдилар.

Кўп минг кишилик коллективнинг ҳар бир цех, бўлим ва участкаларида КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳаси изчиллик билан ўрганиб чиқилди. Шундан кейин умумзавод партия-хўжалик актив йиғилиши бўлди. Унда завод директори В. Г. Мушкарев, партия комитетининг секретари Ю. Н. Звягинцев сўзга чиқиб, ўнинчи беш йилликда ва 1976 йилда коллектив олдида турган вазифалар ҳақида сўз юритишди. Меҳнат илғорлари — коммунистлар ўзларининг ишлаб чиқаришдаги етакчилик роли ва ўрнини ифодалаб ташаббуслар билан чиқдилар.

КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳаси тексти муҳокама қилинар экан, корхона коммунистлари унда баён этилган, машинасозлар олдида турган вазифаларни аниқ белгилаб олдилар.

«Халқ хўжалигининг барча тармоқларини техника билан қайта қуроллантириш негизи бўлган машинасозликни янада ривожлантириш таъминлансин. Машинасозлик ва металл ишлаш маҳсулотлари ишлаб чиқариш беш йил ичида 1.5 — 1,6 баравар кўпайтирилсин.

Умум машинасозлик саноатида қўлланиладиган маҳсулот ишлаб чиқариш тез суръатлар билан ривожлантирилсин.

Машинасозликда ва металл ишлаш саноатида меҳнат унумдорлиги 1,5 баравар чамаси оширилсин».

— Бу сатрлар биз, машинасозларнинг ҳар биримиз учун улуғвор планлар амалга ошириладиган ўнинчи беш йилликдаги фаолиятимизда йўлчи юлдуз бўлиб қолади, — дейди коммунист Рихси Саитовна. — Ленин партияси Марказий Комитети томонидан ишлаб чиқилган «1976 — 1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари»ни тўла қўллаб-қувватлаш билан бирга, ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида яна бир касбни эгаллаш, КПССнинг XXV съезди очиладиган кунгача ярим йиллик шахсий топшириғимни бажариш, комсомоллар сафидан бир ишчини КПСС аъзолигига кандидатликка тайёрлаш мажбуриятини оламан!

Яқинда Рихси Азизова ва А. Қ. Кузнецов бошлиқ янги участкага ўз ташаббуси билан ишга ўтди. Бу участкада иш янада масъулиятли. Лекин, шунга қарамай, у Иттифоқимиз коммунистлари анжумани очиладиган кунгача ярим йиллик топшириқни бажариш мажбуриятини олди.

— Қандай қилиб бундай суръатга эришишингиз мумкин?

— Биргина мен эмас, балки ҳар қандай маҳоратли ишчи ҳам бундай суръатга эришиши мумкин ,— дейди Рихси. — Бунинг учун иш вақтидан унумли фойдаланиш, янги технология жараёнларини пухта эгаллаш, тайёрлов цехидан деталларнинг ўз вақтида етказиб берилиши муҳим омил ҳисобланади. — Менга вақтида деталь етказиб берилса бас...

Рихсининг сўзи билан иши бир. У ҳозир етти касб соҳибаси. Шунинг учун ҳам тўққизинчи беш йиллик топшириғини муддатидан илгари бажаришга муваффақ бўлди. У меҳнат қилаётган В. С. Барг бошлиқ цех коллективи беш йиллик планни 1975 йил мартда бажарди. Орадан бир ой ўтгач, умум завод коллективи беш йиллик маррага эришганлиги тўғрисида ғалаба рапорти берди.

Ана шундай меҳнат фидойилари қатнашган йиғилишда умум коллектив фикр ва мақсади намоён бўлди. 1976 йил план топшириқларини 27 декабрга бажариш юзасидан социалистик мажбурият қабул қилинди. Унда **лойиҳада баён этилганидек, машинасозлик маҳсулотлари ишлаб чиқаришни беш йилликда 1.5 — 1.6 баравар эмас, балки 2,4 баравар оширишга қарор қилинди.** Бу қарорлар коллективнинг ички имкониятларидан келиб чиқиб қабул қилинди. Бундай маррага меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобигагина эришилади, албатта!

Рихси Азизова ана шу илғор коллективнинг пешқадам ишчиларидан. У заводга 1970 йилда йиғувчига шогирд бўлиб ишга келган эди. Орадан оз вақт ўтгач, яна икки касбни эгаллади. Беш йилликни тўрт йилда бажариш мажбуриятини олган эди. У ҳозир 1978 йил ҳисобига ишламоқда.

Халқаро хотин-қизлар йилида Р. С. Азизова ҳаётида қувончли воқеалар кўп бўлди. Коммунистик меҳнат зарбдори, 1974, 1975 йилги социалистик мусобақа аълочиси Рихси Азизова «Ҳурмат белгиси» ордени билан мукофотланди. Ленин район, шаҳар партия комитетининг фахрий ёрлиқлари билан тақдирланди.

Яқинда бўлиб ўтган XXI шаҳар партия конференциясининг қатнашчилари унга катта ишонч билдириб, пойтахт областининг бўлажак партия конференциясига делегат қилиб сайладилар.

А. ОБИДХЎЖАЕВ.

Йилллик план—муддатидан илгари

МАЖБУРИЯТЛАР ИЗИДАН

ОКТЯБРЬ ВА ЧИЛОНЗОР РАЙОНЛАРИ МУСОБАҚАСИ

Якунлар нимани кўрсатаяпти?

Октябрь ва Чилонзор районлари меҳнаткашлари ўртасида 1975 йилда ўзаро социалистик мусобақа бўйича шартнома тузилгандан бери бир йил ўтди. Бугунги кунда беш йилликнинг якунловчи йили бошида берилган ваъда шараф билан бажарилди, дейиш мумкин.

Маълумки, Октябрь райони индустрияси ходимлари планга қўшимча 6 миллион сўмлик, Чилонзор райони эса 4.150 минг сўмлик маҳсулот реализация қилишга ваъда беришганди. Якунлар қуйидагича: Октябрь райони саноати бу мажбуриятларга қўшимча 1 миллион 745 минг сўмлик, Чилонзор райони эса 549 минг сўмлик буюм реализация қилди. Бу чакки эмас.

Мусобақалашаётган районларда қолоқ корхоналар йўқ. Шуни таъкидлаш керакки, бир қатор корхоналар 1974 йил билан солиштирганда, маҳсулот ишлаб чиқариш ва реализация қилиш ҳажмини ўндан бир қисмга ва ундан кўпроққа оширдилар. Улар орасида кун-мўйна заводи, 3-тикув фабрикаси, «Сувенир», офсет босма фабрикалари, полиграфия комбинати, Ўзбекистон карлар жамиятининг 2-ишлаб чиқариш комбинати (Октябрь райони); заргарлик, «Сигнал» ишлаб чиқариш-техника бирлашмаси, 8-темир-бетон буюмлари заводи, сут комбинати, Ўзбекистон кўрлар жамиятининг биринчи ишлаб чиқариш комбинати (Чилонзор райони) ва бошқа корхоналар бор.

Буюмлар реализация қилиш бўйича ўз мажбуриятларини «Средазэнергоцветмет», «Тошкентхлеб» бирлашмалари, «Чевар» фабрикаси, картон ва қоғоз буюмлар фабрикаси, ҳисоблаш-техникасини ремонт қилиш ҳамда техника хизмати кўрсатиш тажриба заводи ва бошқа коллективлар ҳам анча ошириб бажардилар.

Шу билан бирга юқори мажбуриятлар олиб, уларни бажарилишини таъминлаш учун таъсирли кураш олиб бормаган, корхоналар ҳам бор. Мана, 2-пойафзал фабрикасини олайлик. Улар 1975 йилда планга қўшимча 750 минг сўмлик буюм реализация қилишга ваъда қилишганди. Аслида эса фақат 270 минг сўмлик буюм реализация қилинди. «Жилстрой» трестининг 3-йирик панелли уйсозлик заводи ҳам мажбуриятдагидан 115 минг сўмлик кам маҳсулот етказиб берди. Шаҳар маҳаллий саноатига қарашли металлни қайта ишлаш ишлаб чиқариш бирлашмаси ходимлари мажбуриятда белгиланганидан 125 минг сўмлик кам маҳсулот реализация қилди. Тошкент ўйинчоқлар фабрикаси, булка-кондитер комбинати, театр жамиятининг ишлаб чиқариш комбинати, «Главташкентстрой» тажриба-ремонт механика заводи коллективлари ҳам ўз сўзларининг устидан чиқиша олмади.

Шу корхоналарда мусобақада кўпгина расмиятчиликларга йўл қўйилди. Натижада мавжуд резервлардан тўлиқ фойдаланилмади, ишлаб чиқариш зарур моддий-техника билан яхши таъминланмади. Яна бир нарса киши диққатини тортади. «Тошкентпиво» бирлашмаси, металлни қайта ишлаб чиқариш бирлашмаси, сут комбинати каби корхоналарда 1974 йил билан солиштирганда меҳнат унумдорлиги пасайиб кетди. Бу ташвишли ҳолдир.

1975 ЙИЛНИНГ ЯНВАРЬ—ДЕКАБРЬ ОЙЛАРИ КУРСАТКИЧЛАРИ	Октябрь райони	Чилонзор райони
Маҳсулот реализацияси бўйича планнинг бажарилиши (процентларда)	105,5	104,7
Планга қўшимча реализация қилинган маҳсулот (минг сўм ҳисобида)	7745	4699
Ишлаб чиқариш умумий ҳажмининг ўсиш суръати (процентларда)	106,1	114,3
Меҳнат унумдорлиги бўйича планнинг бажарилиши (процентларда)	102,3	101,3
Меҳнат унумдорлигининг ўсиш суръати ўтган йилнинг шу даврига нисбатан (процентларда)	105,0	106,4
Меҳнат унумдорлигининг ўсиши ҳисобига ишлаб чиқариш ҳажмининг ошиши (процентларда)	83,6	49,0
Товар маҳсулот таннархининг арзонлаштиришдан пландан ташқари олинган фойда (минг сўм ҳисобида) январь-ноябрь кўрсаткичлари	622	763
Планни бажармаган корхоналар:	—	—
а) реализация ҳажми бўйича бажарилмаган минг сўм ҳисобида):	—	—
б] меҳнат унумдорлиги бўйича	3	1
в] таннарх бўйича.	4	1
г) ортиқча харажатга йўл қўйилди (минг сўм ҳисобида)	335	57
Арзонлаштиришга эришган корхоналар:		
а] ишлаб чиқариш ҳажми бўйича	5	—
б] меҳнат унумдорлиги бўйича	6	2
Маданий-маиший буюмлар ишлаб чиқариш 1975 йил январь-ноябрь кўрсаткичлари (процентларда)	97,5	103,4
Маданий-маиший буюмлар ишлаб чиқариш суръати ўтган йилнинг шу даврига нисбатан (процентларда)	95,6	117,7
Қурилиш-монтаж ишларининг бажарилиши марказлашган молиявий манбалар 1975 йил январь-ноябрь кўрсаткичлари (процентларда)	81,0	103,0
Фойдаланишга топширилган турар жой майдони (минг квадрат метр ҳисобида)	51,2	75,9
Турар жойнинг фойдаланишга топшириш планининг бажарилиши (процентларда)	54,0	101,0

Меҳнат коллективларида партия Марказий Комитетининг декабрь (1975 йил) Пленум қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг партия XXV съездига лойиҳаси жанговар ҳаракат программасидай қабул қилинди. Ҳозирнинг ўзида, йил бошида муқобил планларни амалга ошириш учун курашни ҳар томонлама кучайтириш керак, токи социалистик мажбуриятларнинг ҳар бир пункти охиригача тўлиқ бажарилсин.

Тошкент подшипник ремонти заводининг илғор саралвчиси, коммунистик меҳнат зарбдори Ҳалима Ойхўжаева корхонада узоқ йиллардан бери меҳнат қилиб келмоқда. Бу илғор ишчи смена топшириқларини доимо 125—130 процентга етказиб адо этади.

М. Нуриддинов фотоси.

«ТАҲСИН АЙТАСИЗ»

„Тошкент оқшоми"да босилгандан кейин

Газетамизда юқоридаги сарлавҳа остида босилган материалда 5-таксопарк ҳайдовчиси О. Ниёзов шаҳар аҳолисининг ҳурматига сазовор бўлаётгани, унинг жонкуярлик билан меҳнат қилаётгани баён этилган эди.

Пассажир автотранспорт ишлаб чиқариш бош бошқармасидан редакцияга юборилган жавобда кўрсатилишича, ҳайдовчи О. Ниёзовнинг ажойиб ҳулқи коллектив ўртасида намуна сифатида муҳокама этилди ва унга ташаккурнома эълон қилинди. Ана шу ҳақдаги буйруқ бутун ҳайдовчиларга маълум қилинди.

Оила даврасида суҳбатлар

- ТОТУВ ОИЛА — БАХТЛИ ОИЛА
- ЯХШИ ОДОБ — ЗИЙНАТ
- РЎЗҒОРДА ФОЙДАЛАНАСИЗ

☆ ХАЛҚҚА — ИСТЕЪМОЛ БУЮМЛАРИ

ГРУЗИЯ КЕРАМИКАСИ

Тбилиси керамика комбинати «Нафосат» деб аталган кофе сервизларини тайёрлаб чиқара бошлади. Грузиялик кулоллар янги маҳсулотни Ўрта Осиё ва Болтиқбўйи республикаларига юборадилар.

Корхонанинг маҳсулоти кўпдан бери харидорларга манзур бўлиб келмоқда. Комбинат 50 хилдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқаряпти. Шу йил 15 хил янги маҳсулот ишлаб чиқаришни ўзлаштириш мўлжалланади.

(ТАСС мухбири).
Тбилиси.

ШИРИН ТУРМУШ БУЗИЛМАСИН

Редакцияга келган бу мактубни ҳаяжонсиз ўқиш мумкин эмас. Негаки унда ҳаётдан ўз ўрнини топишга интилган, аммо атроф-муҳитнинг таъсири билан қисмати чалкашиб кетган бир аёлнинг изтироблари ётибди. Шунинг учун хатни тўлалигича эътиборингизга ҳавола қилмоқчимиз.

«Бу мактубни Циолковский кўчасида яшовчи «М.» исмли аёл ёзмоқда. Мен қоронғи зиндонга тушиб қолганга ўхшайман. Ундан чиқиб олиш учун сизлардан ёрдам сўрайман. Барча қизлар каби мен ҳам бахтли бўлишни хоҳлар эдим. Менинг ҳам ўзимга яраша орзуларим бор эди. 22 ёшда турмушга чиқдим. Бир қариндошимиз ота-онамнинг қўйнини пуч ёнғоққа тўлдириб, мени неварасига олиб берди. Тўйимиз ўтганига уч йилдан ошди.

Мен бошқа бировнинг оиласида яшаш ҳийла мушкул бўлишини, ҳар бир оиланинг ўзига яраша қонун-қоидалари бўлишини ҳис қилар эдим. Аммо ҳар қандай оилада ҳам пасти-баланд гаплар, ташвишлар билан бирга қувонч ҳам бўлади-ку. У оилада эса мен ташвишдан бошқа биронта қувонч кўрмадим. Тўйимиздан кейин бир ҳафта ўтгач, турмуш ўртоғим армияга кетиб қолди. Мен шу оиланинг бир аъзосига айланишим лозимлигини билар эдим. Шунинг учун эртадан кечгача оила хизматини қилиб юравердим. Оила кўпчилик, 11 киши эди. Барча аёллар сингари мен ҳам пишириб-куйдирдим, кир ювдим, ҳовли супурдим. Уйда бўй етиб қолган қайнсингилларим бор эди. Улар хизматимга қарашай деса қайнанам жеркиб берарди:

— Қўявер, ўзи қилсин!

Аввалига мен бундай гапларга эътибор бермадим. Фақат ҳайрон қолдим. Ахир, ҳар қандай қиз бола уй хизматини қилса, ўзига фойда-ку. Бир оилага келин бўлиб тушганида бошқалардан таъна эшитмайди-ку. Кейинчалик бошқа майда гаплар ҳам кўпаяверди. Ишга бориш учун отлансам, қайнанам ўдағайлайди:

— Ишгаям ясаниб борадими одам? Мана, йўлкирангиз учун 10 тийин, шунинг ўзи етади.

Мен бу гапларга ҳам индамадим. Бу орада болалик бўлиб қолдим. Оилада кўпчилик бўлса ҳам боламга ҳеч ким қарамас, кечқурун овқат қилаётганда қўшнимнинг қизалоқларини чақириб, болани шуларнинг қўлига топширишга мажбур бўлардим.

Орадан икки йил ўтиб, турмуш ўртоғим армиядан қайтиб келди. Мен энди турмушимиз яхши бўлса керак, деб умид қилдим. Лекин бу сафар ҳам умидларим пучга чиқди. Қайтага оилада жанжал кўпайиб кетди. Уйдагилар майда-чуйда гаплар чиқариб, эрим билан орамизни бузишга уринишар эди. Бу орада эрим ишда хатога йўл қўйиб, қамалиб қолди. Энди менинг турмушим янаям чалкашиб кетди. Ҳамма нарсага қўл силтаб кетай десам, қизчам икки ярим яшар бўлиб қолди. Шу болага ачинаман. У отасининг дийдорига дурустроқ тўйгани ҳам йўқ. Ҳамон шу оиладаман. Эрталаб кетиб, кечқурун келаман. Қайнанам икки гапнинг бирида таъна қилади:

— Кун бўйи аллақаёқларда санғиб келиб, кечқурун тайёр овқатни ейсан!

Болани бағримга босиб, биргина радио билан овунар эдим. Яқинда радиони ҳам атайлаб бузиб қўйишибди.

— Радио қўйиш учун ток кетади, сенга музика эшитишни ким қўйибди, — деб қайнанам талаб берди.

Мен мана шу тарзда яшаяпман. Илгарилари золим қайнаналар ҳақида китобларда ўқиганимда, спектаклларда кўрганимда бунақа гаплар ёзувчиларнинг ичидан чиқарган гапи бўлса керак деб ўйлардим. Йўқ, ҳаётда ҳам шунақаси бўлар экан. Орамизда шунақа Ҳожи оналар борлигига хафаман. Мен энди 25 ёшга чиқдим. Ҳаётдан озми-кўпми умидим бор. Айтинг, нима қилишим мумкин? Шу тарзда ҳаётимни заҳарлаб юравераймими ёки ҳамма нарсага қўл силтаб кетайми? Маслаҳатларингизни кутаман. Салом билан М.».

Бундай мактубга нима деб жавоб бериш мумкин? Бундай мушкул аҳволга тушиб қолган аёлга қандай маслаҳат бериб бўлади. Чиндан ҳам М. тушиб қолган муҳит ниҳоятда мушкул. Агар у ўз келажагини ўйламаса, ёш умри хазон бўлиши аниқ. Негаки, киши ҳаётга икки марта келмайди. Агар у ўзи айтгандек, ҳамма нарсага қўл силтаб кетгудек бўлса, ўртада оналик бурчи, хотинлик бурчи деган катта туйғу бор. Унинг фарзанди бор. Маълумки, ҳеч нима ота меҳрининг ўрнини боса олмайди. М.нинг қизалоғи бир куни вояга етиб, отасини суриштирганида, она унга, балки ҳамма нарсани тушунтириб бера олар, балки тушунтириб бера олмас.

Бу ўринда ҳамма чалкашликни келтириб чиқараётган нарса ўша қайнананинг қабоҳати эмасмикин? У қачондир ўз қайнанасидан кўрган жабрни онгсиз равишда ўз келинидан олмаяптимикин? М.нинг хатидаги гапларни яна бир кўздан кечирган киши бунга ишонч ҳосил қилади. Келин кир юваётганида қайнсингил ҳовли супурмоқчи бўлса, уни йўлдан қайтарган кампирни нима деб аташ мумкин? Бу билан у фақат келинига зуғум ўтказаётгани йўқ. Ўз фарзандини ҳам худбинлик руҳида тарбиялаяпти. Қолаверса, ўз фарзандининг қалбидаги эзгуликни йўқ қилиб, оила иноқлигига путур етказаяпти. Бундай майда-чуйдалар йиғилиб бориб, катта фожиага олиб келиши аниқ. Оиладаги зиддиятлар мана шу кампир туфайли вужудга келмаганмикин? Мана шу кампирнинг иллатларидан безор бўлган М.нинг эри ишда хатога йўл қўйиб, жазоланмаганмикин?

Орамизда катта-кичикнинг бошини қовуштириб юрадиган, келинини ўз фарзандидек авайлайдиган оналар жуда кўп. Улар келин ҳам бировнинг боласи эканлиги, унинг ҳам ўзига яраша қувонч ва ташвишлари борлигини яхши биладилар. Лекин, афсуски орамизда М.нинг қайнанасига ўхшаган кампирлар ҳам йўқ эмас. Бу билан улар фақат келиннинг бахтинигина эмас, ўз фарзандларининг ҳам саодатини ўғирлайдилар. Тасаввур қилинг, М. бу оиладан кетса, бир кунини кўриб яшайверади. Лекин эртага М.нинг эри қайтиб келганида фарзандини соғинмайдими? Қизалоқ катта бўлганида, отасини суриштирмайдими? Наҳотки қайнана ана шу оддий ҳақиқатни тушунмаса? Бу билан у ўз фарзандининг ҳам қалбини жароҳатлайди-ку!

Балки М.нинг қайнанаси саводсиз, жоҳил бир аёлдир. Лекин шунга қарамай, унинг ҳаёт тажрибаси бор-ку. У ўз умрида анча яхши ёмонни кўрган-ку. Агар шу гаплар ҳам унга таъсир этмаса, М. яшайдиган Циолковский кўчасидаги маҳалла-кўй, аёллар комитети бу аёлни ўртага олар. Ахир кексалар айтади-ку, «Қушнинг уясини бузиш ҳам гуноҳ» деб. Наҳотки ҳаётда шунча йил яшаган одам ўз фарзандининг оиласини бузишни раво кўрса?

Н. БОБОЕВ.

Фарзандларимиз учун

БЕКОРЧИ ХАЁЛ

Йўлка ялтироқ,
Шиша мисоли.
Кўчадан шу чоқ,
Келар Мирсоли.
Кўзи йўлда-ю,
Хаёли бошқа:
«Сирғаниб кетиб
Йиқилсам тошга.
Бундай йиқилсам,
Қўлим синса-я.
Ундай йиқилсам,
Белим синса-я»...
Кўзи йўлда-ю,
Шулар хаёлда.
Бекорчи хаёл,
Ёмон касал-да.
Ўз хаёлига,
Ўзи эди ғарқ.
Йиқилиб тушди
Бирдан этиб «пақ».
Кейин не бўлди,
Айтмайман буни.
Сизларга фақат,
Айтаман шуни:
Бекорчи хаёл,
Ўзингга завол.

Ҳабиб РАҲМАТ.

ҚУВНОҚ САТРЛАР

— Тото, бировни алдаш жуда ёмон одат. Мен сенинг ёшингда ҳеч кимни алдамаганман.

— Бўлмаса, сиз неча ёшингиздан бошлагансиз?

Жаннинг бувиси унга қанд берди.

У гапирмасдан қандни ея бошлади.

— Қанд бергандан кейин нима дейиш керак? — сўради бувиси ундан.

— Яна беринг, — деди Жан.

Французчадан Н. Камолов таржимаси.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС ва АПН МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

Куба — саводсизликка барҳам берган Латин Америкасидаги биринчи ва ягона давлатдир. Уни «мамлакат-мактаб» деб бежиз аташмайди. Бунинг сабаби бор: ҳар уч кишидан бири ўқийди.

Ҳозирги вақтда ярим миллиондан зиёд киши олий ва ўрта билим юртларида таълим олмоқда. Жаъми эса уч миллиондан зиёд кубаликлар ўқишнинг турли формаларига жалб этилган.

Мамлакатда халқ хўжалиги учун малакали кадрлар тайёрлаш вазифаси муваффақиятли ҳал этилмоқда.

СУРАТДА: Гавана вилоятидаги ўрта мактаб ўқувчилари.

ЧТК—ТАСС фотоси.

ФРИДРИХ ЭНГЕЛЬС НОМЛИ МАРКАЗ

БОНН. Вупперталь, Ин дер гате, 55 — бу адрес Германия Федератив Республикасидагина эмас, бошқа мамлакатларда ҳам ҳаммага маълум. Илмий коммунизм асосчиларидан бири бўлмиш Фридрих Энгельс номли марказ шу ерда жойлашган. Энгельснинг ҳаёт йўлини, социализм ҳақидаги, халқаро ишчилар ҳаракати тўғрисидаги таълимотнинг вужудга келишини тасвирловчи материаллар шу марказга тўпланган.

Марказ ташкил этилгандан буён ўтган беш йил ичида неча минглаб кишилар — ишчилар, деҳқонлар, студентлар, касаба союз арбоблари, коммунистлар, социал-демократлар, чет эллик меҳмонлар уни зиёрат қилишди.

Марказ ҳузурида марксизмни ўрганиш кечки мактаби ишлаб турибди. Унда Маркс, Энгельс, Лениннинг асарлари, ишчилар ҳаракати тарихи, замонамизнинг актуал масалалари ўрганилмоқда. Ўтган ўқув йилида мактабни 125 тингловчи битириб чиқди. Марказ Германия Федератив Республикасининг кўп шаҳарларида марксизмни ўрганиш тўгаракларига ҳам ёрдам бермоқда.

Самарали натижалар

КОПЕНГАГЕН. Дания ташқи ишлар министри К. Б. Андерсен «Фремтиден» журналида босилиб чиққан мақоласида қуйидагиларни таъкидлайди: кейинги йилларда халқаро кескинликни юмшатиш соҳасида катта натижаларга эришилди. Министр Совет-Америка муносабатларининг ривожланиши бунга анча ёрдам берди, деб уқдириб ўтади. У қуйидагиларни ёзади: стратегик ҳужум қуролларини чеклаш соҳасида СССР билан АҚШ ўртасида 1972 йилда тузилган муваққат битим, ядро урушининг олдини олиш тўғрисида СССР билан АҚШ ўртасида тузилган битим, шунингдек ҳар икки буюк давлат ўртасида иқтисодий, саноат, илмий-техникавий ва маданий ҳамкорликни кенгайтиришга қаратилган бошқа Совет-Америка ҳужжатлари муҳим аҳамиятга эгадир.

НОХУШ ТАХМИНЛАР

ВАШИНГТОН. 1976 йилда АҚШда пулнинг қадрсизланиш суръатлари ва ишсизлик даражаси унчалик пасаймайди. АҚШ савдо министрлиги ўзининг тахмини ана шундай эканлигини маълум қилди.

Министрлик ўзи эълон қилган докладда бу йил истеъмол молларининг нархи тахминан 6,5 процент кўпайишини қайд этди. Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда йил давомида ишсизлик даражаси 7,5 — 7,75 процент атрофида бўлади.

Америка матбуотининг фикрича, савдо министрлигининг докладида кишини ажаблантирадиган ҳеч қандай янгилик йўқ. Кўпгина экономистлар пулнинг ҳақиқий қадрсизланиши ва ишсизлик бундан анча юқори бўлади, деб олдиндан айтиб қўймоқдалар.

ЧИЛИ ХУНТАСИ ЗИНДОНЛАРИДА

Ш. КЭССИДИ ҲИКОЯ ҚИЛАДИ

ЛОНДОН. Англиялик врач Шейла Кэссиди Чили махфий полициясининг ўз қурбонларини сўроқ қилиш чоғида уларни азоблашнинг энг қабиҳ усулларидан кенг қўлланиб келаётганлигини кўрсатувчи янги далилларни келтирди. У хунта зиндонларида икки ой мобайнида азоб чекканидан кейин яқинда Англияга қайтиб келди. Пиночет фашист режимининг ёвузликлари тўғрисида Шейла ҳикоясининг иккинчи қисмини Лондонда чиқадиган «Санди миррор» газетаси эълон қилди.

— Аёллардан бир неча киши менга, — деб гувоҳлик беради Ш. Кэссиди, — «Каса грмальди» (Сантьягода маълум бўлган учта азобхоналардан бирида) уларнинг кийим-кечакларини мажбуран ечиб олиб, оёқларини осмонга қаратиб дарахтга осиб қўйишганлигини айтишди.

Ш. Кэссидининг ўзини эса «Каса грималь-ди»да азоблаганларидан кейин марказий қамоқхона «Каутро аламос» қамоқхонасига ўтказиб, бу ерда унинг ёлғиз ўзини қамаб қўйдилар. Кейинчалик эса қўшни «Трес аламос» блокига ўтказишди. Бу ерда 500 сиёсий маҳбус, шу жумладан 120 хотин-қиз қамоқда ётибди.

«Трес аламос»да ётган маҳбусларнинг суҳбатидан мен шуни билдимки, деб ҳикоя қилади Ш. Кэссиди, уларнинг 90 процентидан кўпроғи ана шу даҳшатлар зиндонидан ўтишган. Мен эски сув минорасида одамларни қийноққа солишганидан хабар топдим. Полиция ана шу миноранинг тубида бир қанча кичкинагина камералар қурганки, бу ерда маҳбуслар чўкка тушиб ўтира оладилар, холос.

Ш. Кэссиди қуйидагилардан гувоҳлик беради: менга кўпгина аёлларнинг айтишларича, бу аёлларни эрларининг ёки бошқа қариндош-уруғларининг кўз ўнгида қийноққа солишган.

Ш. Кэссиди Сантьягодаги кўчалардан бирига жойлашган азобхона тўғрисида ҳам хабар топган. Бу ерда хотин-қизлар ҳам жисмоний, ҳам руҳий томондан азобланади. Уларни электр токи билан азоблаб, айни пайтда номусларига тажовуз қилиш хавфи билан ҳамиша қўрқитиб келишган. «Каса грималь-ди» азобхонасига тушиб қолган юздан зиёдроқ киши кейинчалик номнишонсиз гумдон қилинганлиги ҳужжатлар ёрдамида аниқ исботланди, деб хабар қилди Ш. Кэссиди. Аёлларнинг менга айтишларига қараганда, уларни қамоққа олиб, азобхоналарда қийноққа солганларидан кейин маҳбусларнинг қариндош-уруғлари уларнинг аҳволи тўғрисида маълумот олишни истаганларида полиция бунга жавобан ҳеч нарсани билмаймиз, деб айтган ёки улар гўё қамоқдан чиқариб юборилган, деган.

Доктор Ш. Кэссиди Чили хунтаси махфий полициясининг шафқатсизлиги тўғрисидаги далиллардан иборат ҳужжатларни тўплаган. У ана шу ҳужжатларни Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг инсон ҳуқуқини ҳимоя қиладиган комиссиясига топшириш ниятида Ш. Кэссидининг шахсан ўзи комиссия ҳузурига бориб, айтганларини исботлаб беришга тайёр.

— Бутун дунё, — деди Ш. Кэссиди, — минг-минглаб кишилар Чилида ваҳшийларча қийноққа солинганлигидан, қурбон бўлганлигидан хабар топиши керак. Азоб-уқубатлар тўғрисида сўзлаб беришни мен ўз бурчим деб ҳисоблайман. Бу азоб-уқубатларга чек қўйилиши керак.

МЕҲМОНДОРЧИЛИК ва ЗИЁФАТ ХУСУСИДА

ОВҚАТ ЕЙИШДАН ОЛДИНГИ ОДОБЛАР ҲАҚИДА

Овқат ейиш учун ўтиришда аввало доно ва олим кишилар энг юқорига ўтқизилади. Сўнг эса ёши ёки илми жиҳатидан юқорига ўтқизилган кишига яқинроқ кишилар таклиф этилади. Бордию, ўрта ва охирги даражада бўлган кишилар юқорига ўтиб қолган бўлса, уларни турғизиш ва ёши ҳамда илми жиҳатидан устун бўлганларни тепага ўтқазиш мумкин.

Барча ўтиргач, кишилар олдига тезроқ овқат келтириш тараддудини кўрмоқ лозим. Ҳотам Асим шундай деган эди: «Беш ишдан бошқа ишда шошилиш ёмон хислатдир. Шошилиш керак бўлган беш иш эса қуйидагилардир: таом келтириш, ўликни кўмиш, эрга бериш, гуноҳдан юз ўгириш ва қарзни адо қилиш!»

Ўтиришда ҳозир бўлган меҳмонларни тайёрланаётган овқатлар хилидан огоҳ қилиш яхшидир. Чунки, огоҳ қилинса, тортилган биринчи овқатдан тўйиб еб олмайди ва бошқа овқатга иштаҳаси сақланиб туради. «Аҳё ал-улум» китобида ёзилишича, баъзи кишилар меҳмонлар учун тайёрланаётган овқат хилларини қоғозга ёзиб, меҳмонлар орасида тарқатганлар. Яна шу китобда баён қилинишича, бир киши кўпчиликни зиёфат қилиш учун фақат қўйнинг калла-пойчасидангина овқат тайёрлатган экан. Сўнг калла-пойчаларни меҳмонларга тортипти. Сўнгидан албатта бирорта овқат борлигига ишонган меҳмонлар калла-пойчалардан оз-оздан тановул қилишипти. Ногоҳ ўтириш тугаганлиги маълум бўлгач, меҳмонлардан бири юзига фотиҳа тортар экан: «Гўштсиз шунча калла-пойчаларни яратган тангрига офарин!» — деган.

ОВҚАТ ЕЙИШ ОДОБИ

Овқатни туз билан бошлаш қадимий одатдир... Дастурхонга нон синдирилаётганда нонни икки қўл билан синдириш, керагидан ортиқча синдирмасликка ҳаракат қилиш лозим. Овқат эса ўнг қўл билан ейилади... Овқатни кичик-кичик олиш, оғизнинг ўнг томонида чайнаш, овқат билан бирга қўлни оғизга тиқмаслик керак. Овқатни яхшилаб чайнаб ютгандан сўнггина бошқа луқма учун қўл узатилади, овқат фақат ўз олдидангина олинади. Таом ейилаётган пайтда киши ўз олдига қараб ўтириши, ўзгаларнинг олиши ва ейишига қаралмайди, бундай қилинганда овқат еювчилар хижолат тортиши мумкин... Овқатни иссиқ ҳолда емаслик, уни пуфламаслик лозим. Чунки, пуфлаганда оғиздан тупук чиқиб, овқатга тушиши мумкин... Таом ейиш асносида яхши кишилар ва яхши ишлар ҳақида гаплашиб ўтириш керак.

«Аҳё ал-улум»да келтирилишича, овқат ейилаётганда ёнидаги кишилардан ортиқча ейишга уринмаслик керак. Аксинча ҳамкосаси озроқ еса, уни кўпроқ ейишга даъват қилиш, бироқ уч мартадан ортиқ қистамаслик лозим. Фақат ўз ҳамкосасинигина ейишга даъват қилинади, ўзга лаган ёки товоқдан еяётганларга даъват қилинмайди.

«Хулоса» китобидан маълум бўлишича, овқатни асло ҳидламаслик, овқат орасида сув ичмаслик, борди-ю, ичиш лозим бўлиб қолса, пиёла ёки идишни ёғлиқ қўли билан булғамасликка ҳаракат қилмоғи лозим...

Овқатдан қўл тортгач, овқат сўнгидан ширинлик емоқ, масалан, қанд ёки асал ейиш фойдалидир.

ОЗ ЕЙИШНИНГ ФОЙДАСИ ВА КЎП ЕЙИШНИНГ ЗАРАРИ ҲАҚИДА

Кишининг топган овқати ҳалол ва покиза бўлса-да, бироқ ундан кўп еса, қуйидаги зарарлар ҳосил бўлади:

Биринчи, кўп ейишдан одамда эзилиш, баъзан ўлим ҳосил бўлади. Кишида фикр ботил бўлади. Ҳакимларнинг айтишича, меъда қозонга ўхшайди ва у доимо юрак остида қайнаб-жўшиб туради. Ундан чиққан ҳарорат ва буғ юракка таъсир қилиб, унда бузилиш пайдо қилади. Бошқаларнинг айтишича, мия гўёки бир уй бўлиб, ақл эса уни ёритувчи чироғдир. Меъдадан ҳосил бўлувчи буғ кучи мияга боргач, ақл чароғининг нурини пасайтиради.

Иккинчи, одам кўп еб, кўп овқатланишга ўрганганни сари, унда овқатга бўлган ҳирс ва иштаҳа ошаверади... Шунинг учун: «Ошқозон ажаб аъзодирки, оч қўйган саринг тўқлик ҳолати ошади, тўйдирган саринг очлиги кўпаяди» — дейишган.

Учинчи, кўп ейишдан ваҳму иллат кўпайиб, фаҳму фаросат пасаяди. Шунинг учун олимлар: «Кўп ейиш зийраклик ва доноликни йўқотади» — дейдилар. Бошқа тоифа ҳакимлар эса: «Кўп ейиш ақлни ёмонлик томон ўзгартиришдир» — дейишади.

Тўртинчи, кўп ейишдан тан оғирлашади, бадан сустлашади, бундай ҳолатдан эса уйқусиз қутулиб бўлмайди. Шунинг учун баъзи кишилар: «Кўп едингми, ўзингни бир жойда қотган ҳисобла» деганлар.

Форсчадан Маҳмуд Ҳасанов таржимаси.

★ ҲУНАРИ БОРНИНГ — ҚАНОТИ БОР

ЗАВҚЛИ МЕҲНАТ

Фарзандлар камоли — ота-онанинг эзгу ниятидир. Улар яхши ўқиб, илмли бўлишлари, касб-ҳунар эгаллашлари, келгусида жамиятимизнинг етук кишилари бўлишлари бахт-саодатимиздир.

Ҳар бир ота-она ўз фарзандининг бирор касб-ҳунар эгаллашини таъминлаши керак. Бунинг учун ёшларимизга ҳамма шарт-шароитлар яратилган. Ҳунар-техника билим юртлари, пионер саройлари ва пионер уйларида касб-ҳунар ўргатадиган тўгараклар, устахоналар мавжуд.

Шаҳримиздаги Н. Островский номли шаҳар пионер ва ўқувчилар саройида кўплаб тўгаракларда ёшлар касб-ҳунар эгаллашмоқда. Айниқса, наққошлик тўгараги аъзолари қўли гул уста Маҳмуд Тўраевдан наққошлик сирларини қунт билан ўрганмоқдалар. У ўн саккиз йилдан бери ўқувчи-ёшларга сидқидилдан устозлик қиляпти.

СУРАТЛАРДА: юқорида — наққошлик тўгараги аъзолари тўгарак раҳбари М. Тўраевдан наққошлик сирларини ўрганишмоқда; чапда — шу тўгаракда тайёрланган нақшинкор буюмлар.

Ҳ. Шодиев фотолари.

Ошхона саришталиги

Кундалик ҳаётимизда шундай «икир-чикир»ларга дуч келиб турамизки, дафъатан қараганда улар аҳамиятсиздек туюлади. Лекин булар оилада, рўзғорда муҳим роль ўйнайди. Шулардан баъзиларини эътиборингизга ҳавола қиламиз.

Хилма-хил ва ҳаммаси ҳам ғоятда зарур бўлган ашёлар ошхонада бўлади. Аввало шуни айтиш кераки, улар ҳамиша ўз жойида бўлиши керак. Айтайлик, гўшт қиймалагич бугун шкаф тўрида, эртага шкаф остида, уч кундан кейин токчада турса, бу бесаранжомлик натижасида унинг баъзи қисмлари йўқолиши, унутилиши мумкин. Натижада «қидир-қидир» бошланиб, анча оворагарчилик бўлади.

— Хой, пичоқ ўлгур қаерда? Кеча шундоққина столнинг устида турувди, хой фалончи, сен қалам очаётгандек бўлувдинг шекилли! — деган сўроқ-хитоблар қулоққа чалинади. Бундан, иккита хулоса чиқариш зарур: биринчидан, ҳар бир асбобнинг маълум ўрни бўлиши керак. Иккинчидан, уни ўз вазифасига кўра ишлатиш, қаердан олинган бўлса, ўша ерга қўйиш керак.

Мана, ҳозир уй бекасининг таъби хира: пичоқ жойида йўқ. Қидира-қидира топди охири. Унда қизил рангли қалам очилибди. Қалам доғлари кўриниб турибди, артган эди, доғ яхши кетмади. Буёқда ёғ қизиб кетаяпти: пиёз тўғраш керак...

Демак, зарур рўзғор асбобларини иложи борича иккита ё учта қилиб қўйиш керак. (Болаларга қалам очкич олиб берилса, улар уй бекаларининг асабларини бузиб, рўзғор пичоғида қалам очмайдилар).

* * *

Баъзи ошхоналарда: ҳокандоз (куракча), оташкурак, супурги кўринмайди. Нега?

— Бизда ҳамма нарса газда пишади, газда қайнайди, ундай асбобларга зарурат ва эҳтиёж йўқ дейишади. Аммо, қозонда пишаётган масаллиқни ковлаётганда, оппоқ полга бир дона тўғралган картошка ёхуд помидорми, тушиб кетса, уни қўл билан олиб, полни латта билан ювишга тўғри келади.

Ҳар қандай ошхонада, айниқса, ёз фаслида суварак жуда кўп учрайди. Биз боя айтган оташкурак, куракча ва супурги жуда зарур бу вақтда.

Аёнки, фаровон ҳаётимизда ҳаммаёқ электр нури билан чароғон. Бироқ, баъзан ток бўлмай ҳам қолади. Бундай кезларда «Қачон лампочка ёнаркин» деб маҳтал бўлиб «сарғайиб» ўтирмаслик чорасини аввалдан кўриб қўйиш керак: ошхонада махсус оғзи берк идишда лампа мой, иккита, лоақал битта лампани тайёрлаб қўйиш керак. Уни тозалаб, артиб-суртиб ошхона тўрига қўйилса, шунинг ўзи бир зийнат, тартиб-режадан нишона!

Тараққиёт ва бунёдкорлик йиллари

ДЕҲЛИ. Ҳиндистон пойтахтида очилган виставка «Ўн йил ичида эришилган муваффақиятлар» деб аталади. Виставкага қўйилган жуда кўп фотосуратлар, макет ва диаграммалар мустақил Ҳиндистоннинг шу йиллар ичида босиб ўтган йўлини, ҳинд халқининг ҳаётида рўй берган катта ўзгаришларни акс эттиради. Экспонатлар мамлакат давлат сектори қандай ривожланганлиги, Совет Иттифоқининг ёрдами билан қурилган пўлат саноати корхоналари қай тариқа ўсганлиги, саноатнинг бошқа тармоқлари қандай мустаҳкамланганлиги ҳақида ҳикоя қилади.

Экспозицияда қишлоқ жойлардаги ўзгаришларни, ирригация системаси, қишлоқни электрлаштиришнинг ривожланишини тасвирловчи материалларга катта ўрин берилган.

Ҳиндистон президенти Ф. А. Аҳмад виставкани очиш вақтида сўзлаган нутқида қуйидагиларни таъкидлаб ўтди: ҳозирги вақтда мамлакатда катта ўзгаришлар содир бўлмоқда. Бу ўзгаришлар Ҳиндистоннинг мустақил бунёдкорлик тараққиёт йўлида олға боришини таъминлаш учун жамиятдаги барча табақаларнинг актив иштирокини талаб этади.

Иваново давлат университети умумий физика кафедраси қошидаги суюқ кристаллар лабораторияси илмий-тешқириш ходимлари халқ хўжалиги учун муҳим бўлган турли моддалар устидан химиёвий ишлар олиб боришади.

СУРАТДА: амалий физика кафедраси доценти, лаборатория илмий бошлиғи ўринбосари В. М. Чайковский ва химия фанлари кандидати Г. Г. Майданченколар суюқ кристаллар устида олиб борилган химиёвий микрофильмни кўздан кечирмоқдалар.

ТАСС фотохроникаси.

Кўринг, ҳавас қилинг...

Янги нусхадаги паспортни топшириш райондаги икки марта Совет Иттифоқи Қаҳрамони Г. Береговой номли 204-мактабда биринчи марта амалга оширилиши биз учун катта фахр бўлди. Бундай маросимларни ташкил этиш ва тантанали ўтказиш ишларига район партия ва район ижроия комитетлари бевосита раҳбарлик қилишяпти. Янги йил байрамига янги нусхадаги паспорт топшириш тантаналари уланиб кетди.

Музика садолари остида жамиятимизнинг энг ёш фарзандлари олдида биринчи паспорт самолётсозликнинг донгдор ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Таисия Григорьевна Павловага топширилди. Бу— ўқувчи ёшларда катта фахрланиш ҳиссини уйғотди. Турли миллат вакилларидан иборат бўлган самолётсоз ишчиларнинг фарзандлари биринчилар қаторида Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи гражданининг паспортини олишди.

Районимизда янги нусхали паспорт беришни, тартибли юксак савияда ўтказиш учун барча тадбирлар белгилаб қўйилган. Ҳар бир турар жой бинолари ва маҳаллаларда яшовчи аҳоли район партия ва район ижроия комитетлари белгилаб берган қатъий график асосида навбати билан янги ҳужжат олади.

Биз яқинда мактаб директорлари билан район халқ маорифи активларининг бу масалага бағишланган кенгашини ўтказдик. Унда ҳар бир мактаб ўқувчиларининг белгиланган график бўйича тантанали равишда паспорт оладиган кунлари аниқлаб олинди. Масалан, шу ойнинг 17, 22 кунларида 149 ва 156-мактабларнинг балоғатга етган ўқувчиларига тантанали равишда янги паспортлар топширилади. Биз бу кунларнинг ҳар томонлама эсда қоладиган бўлиши учун барча хозирликни кўриб қўйганмиз.

Район аҳолисининг бу йил паспорт олиш ва алмаштириш ҳуқуқига эга бўлган гражданлари рўйхатлари олиб чиқилиб, бу соҳада графиклар қатъий равишда тузилиб қўйилган. Шу тадбир бўйича, биз яқинда Толариқ маҳалласида яшовчи меҳнаткашларга янги нусхадаги паспортларни тантанали равишда топширдик. Аҳолига янги нусхадаги паспортни топширишни бу маҳалладан бошлаганимизнинг боиси бор.

Аввало у энг ёш маҳаллалардан бири. У 1966 йилдаги Тошкент зилзиласидан кейин Янгиобод массивида ташкил этилган эди. Маҳалланинг аҳолиси эса з и л з и л а маркази ҳисобланган территорияларда истиқомат қилган.

Ўтган қисқа даврда бу маҳалла активлари бошқалар ўрнак олса арзийдиган қатор тадбирларни амалга оширишди. Жамоатчилик асосида бу ерда маҳалла идорасининг шинамгина биноси қад кўтарди. Бу маҳалла комитетининг идораси бўлиши билан бирга, кишиларнинг ҳордиқ чиқарадиган жойига ҳам айлантирилган. Маҳаллада эришилган ютуқларда, айниқса пенсионерлар К. Худойбердиев, А. Икромов, И. Каримов, маҳалла комитетининг раиси А. Юсуповларнинг ҳиссаси каттадир. Бу табаррук отахонлар маҳаллада амалга оширилаётган ҳар бир хайрли ишга бош-қош бўляптилар. Янги паспорт топширилиши муносабати билан бу ерда ўтказилган тантана катта шодиёнага айланди. Меҳнат машъаллари, Улуғ Ватан уруши инвалидлари, собиқ жамоат арбоблари, хизмат кўрсатган кишилардан бир группасига ана шу ҳужжатлар топширилди. Улар ёшларнинг одобли, ахлоқли, меҳнатсевар ва доҳиймиз В. И. Лениннинг улуғ ғояларига содиқ кишилар бўлиб етишиши учун куч-ғайратларини аямаяптилар.

Шу кунлардаги ягона мақсадимиз — революция куйчиси, оташин ватанпарвар Ҳамза номи билан аталган районимизнинг гражданларига янги нусхадаги паспортлар топширишни аъло даражада амалга ошириш билан КПСС XXV съездини муносиб кутиб олишга қаратилган.

У. БОБОЕРОВ,
Ҳамза район паспорт бўлимининг бошлиғи.

ТОШКЕНТЛИК РАССОМНИНГ РЕПОРТАЖИ

Тошкентлик рассом Виктор Евенко Ўзбекистон пойтахтининг марказий виставка залида намойиш этилаётган ўз асарларини «Лондондан Сингапургача» деб атади.

...Соҳил, причалда одамлар ўтиришибди. Бу ердаги ёш ва кексалар иш тополмагани учун бирдек бахтсиз. Нарирокда туристлар пароходга шошилмоқдалар — Улар шод-хуррам: у л а р саёҳатга отланишган. Қимматбаҳо меҳмонхоналарда туришади, олис оролларнинг экзотикасини томоша қиладилар. Пристанда кутиб ўтирган мана бу кишилар учун иш топилмайди. Умид қиладиган нарса йўқ... «Иш йўқ» — В. Евенконинг Италия туркумига кирган суратларидан бири шундай деб аталади. Ҳамюртимиз ўз кўзи билан кўрган бошқа бир сурат унинг ёнгинасида турибди. Унинг қаҳрамони италиялик ёш рассомнинг «иши ўнгидан келиб қолди» унга иш топилди. У Италияга океан ортидан келган бадавлат бир хонимга қарашли итнинг суратини чизмоқда.

«Иш йўқ», «Иш топилди» — ана шу саҳифаларда энг оддий инсоний ҳуқуқдан — меҳнатдан маҳрум бўлган кишининг дард-алами тасвирланган.

Журналист ён дафтарига ёзиб қўйганидек, рассом томонидан чизилган юзлаб суратлар Париж майдонларида ва Вена кўчаларида, Италия пристанларида ва Болгария атиргулзорлари ичида, минг-минг километрлаб йўлларда — Лондондан Сингапургача бўлган йўлларда кўрилган воқеалар тўғрисида кишини ҳайратга соладиган ҳикоялардир.

Кўргазмани келиб кўрган ленинградлик ўқитувчилар уни «70-йилларнинг сураткашлик репортажлари» д е б аташган.

С. ФРОЛОВА.

•Янги буюмлар

Кир ювиш машинаси

Копейскдаги пластмасса заводи «Чайка-2М» деб номланган янги моделдаги ярим автомат рўзғор кир ювиш машинасини кўплаб ишлаб чиқаришга киришди. Бу янги машинада ип-газламадан ташқари, жун ва синтетика материалларидан тикилган кийим-кечакларни ҳам бемалол ювса бўлади.

Машинанинг кўпга чидашга мўлжалланган ювиш баки ва уни ҳаракатга келтирувчи махсус мосламаси кийимларни тоза қилиб ювиш билан бирга, сувдан яхшилаб тозалаб ҳам беради. Бу янги кир ювиш машинаси унинг бошқариш пультида ўрнатилган ушлагич ёрдамида ҳаракатга келтирилади.

«Рус—2» кинопроектори

Ленинграддаги оптика-механика ишлаб чиқариш бирлашмаси такомиллаштир и л г а н «Рус-2» кинопроекторларини ишлаб чиқишни ўзлаштирди. Унга доимий ва ўзгарувчан фокусли объективлар ўрнатилган. «Рус-2» кинопроекторидан ҳаваскорлик киностудиялари маҳсулотлари, илмий-оммабоп, ўқув ва бошқа фильмларини намойиш этишда фойдаланиш мумкин.

БИЗНИНГ ИНТЕРВЬЮ

ҲАРАКАТ ХАВФСИЗЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШ ЙЎЛИДА

1976 йил 1 январдан бошлаб автотранспорт ҳаракати тезлиги бўйича киритилган ўзгартишлар амалда қўлланила бошланди. Бу ҳақда биз газетамизнинг ўтган йилнинг 27 декабрь сонида материал берган эдик. Ана шу мақола муносабати билан биз ҳурматли оқшомхонларимиздан кўплаб хатлар олдик. Мактуб эгалари тезликни чегаралаш билан алоқадор бўлган ўзларининг қатор саволларига жавоб олиш истагини билдирганлар. Тошкент шаҳар ижроия комитети Ички ишлар бошқармаси Давлат автомобиль инспекцияси бошлиғи, милиция подполковниги М. Салоҳиддиновдан оқшомхонларни қизиқтирган саволларга жавоб беришини илтимос қилдик.

— Автотранспорт тезлигини чеклаш юзасидан йўл ҳаракати қоидаларига зарур қўшимчаларни киритишдан асосий мақсад нима?

— Тошкент кўча ва автомагистралларида йилида биргина ҳайдовчилар айби билан мингга яқин йўл-транспорт бахтсиз ҳодисалари содир бўлди. Уларнинг ҳар учтасидан бири ҳаракат тезлиги оширилганлиги оқибатида юз берган. Ҳаракат тезлиги қанча катта бўлса, йўл-транспорт бахтсиз ҳодисалари миқдори шунча ошиши турган гап. Қисқаси, зарур ўзгартиришларни киритиш ва тажрибада қўллашдан ягона мақсад— ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш, унинг барча қатнашчилари ҳаёти ва саломатлигини сақлашга қаратилган.

— Шаҳар ҳалқа йўлида қандай тезликда юришга рухсат этилади?

— Тошкент территориясидан ўтувчи ҳалқа йўлида илгарилари транспорт тезлиги чегараланмаган эди. Эндиликда ундан соатига олтмиш километрдан ошиқ бўлмаган тезликда юриш мумкин.

— Ўзгартиришларни тайёрлашда ҳайдовчиларнинг тажриба ва малакаси ҳисобга олинганми?

— Йўл қоидаларидаги бу ўзгартишларни тайёрлашда транспорт кўнгилсиз ҳодисалари юз беришига тўппа-тўғри ёки қисман дахлдор бўлган фактлар инобатга олинган. Шулардан бири, айрим категориядаги ҳайдовчиларнинг маҳорат даражаси пастлигидир. Айниқса, шахсий автотранспорт эгалари бунга яққол мисол бўла олади. Тажриба ва малаканинг камлиги бахтсиз ҳодисаларга сабаб бўлишига ҳеч ким эътироз билдирмаса керак. Шунинг учун ҳам икки йилгача стажи бўлган ҳайдовчиларга шаҳардан ташқаридаги йўлларда соатига 70 километрдан ошиқ тезликда юришга рухсат этилмайди.

Бир-биридан қизиқарли таъсирчан,
Эртак ўқир тарбиячи опамиз.
Шу сабабдан қаерда бўлсалар ҳам,
Опамизни бизлар излаб топамиз.

Н. Шойноғомов фотоэтюди.

СПОРТ

Финалга йўлланма

Бокунинг «Спартак» жамияти ва Тошкентдаги болалар-ў с м и р л а р спорт мактабининг гандболчи қизлари қўл тўпи бўйича Бутуниттифоқ ўсмирлар мусобақасига йўлланма олдилар. Бу мусобақа Озарбайжон пойтахтида ўтказилади. Улар Андижонда ўтказилган зона турнирида мукофот учун курашни давом эттириш ҳуқуқини олдилар. Бу ерда бокуликлар биринчи ўринни эгалладилар. Улар барча учрашувларда ғолиб чиқиб, 10 очко тўпладилар. 8 очко олган тошкентлик қизлар иккинчи ўринни олдилар.

Ўсмирларнинг мусобақасида ҳам ана шундай аҳвол юз берди. Улар Тожикистон пойтахтида ана шундай ҳуқуқни олиш учун беллашдилар. 5-болалар-ўсмирлар спорт мактабининг талабаларидан тузилган Ўзбекистоннинг терма командаси ҳам финалга чиқди. Бу команда тўрт ўйинда ғолиб чиқди, бир ўйин дуранг бўлди, энг муҳими, — Озарбайжон гандболчилари устидан ғалаба қозониб 2 «олтин» очкони қўлга киритди.

Ҳар икки коллектив биринчиликнинг якунловчи босқичида беллашувни давом эттирмоқда. Ўзбек спортчилари командаси дарвозасини ҳимоя қилган Александр Штанин турнирнинг энг яхши дарвозабони деб топилди.

Навбатдаги турда

Иккинчи лига шарқий зона командалари ўртасида хоккей бўйича мамлакат чемпионатининг навбатдаги тур ўринлари ўтказилди. Бу турда Тошкентнинг «Бинокор» командаси хоккейчилари Нижний Тагилнинг «Високогорец» командаси хоккейчилари меҳмони бўлишди. Ҳар иккала ўйинда ҳам ҳамшаҳарларимизнинг қўллари баланд келди. Учрашувлар 3:5, 0:10 ҳисобида тошкентликлар фойдасига ҳал бўлди. Шу турдан сўнг командалар турнир жадвалидан қуйидагича ўрин олишди.

Командалар.	Ў.	О.
«Бинокор»	28	43
СКА Нс	28	40
«Металлург» Нк	24	36
«Шахтёр»	28	36
«Рубин»	26	33
«Металлург»	26	32
«Строитель» Кг	28	31
«Стриотель» Тт	28	27
«Южний Урал»	26	27
СКА Х	28	25
«Старт»	28	16
«Високогорец»	28	16
«Мотор»	26	15
«Энергетик»	28	5

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

Машинанинг тўртинчи ресурси

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси электроника институтининг олимлари ун тортиш схемасини қисқартирган ҳолда юқори сифатли ун олишнинг янги технологиясини таклиф қилдилар. Улар таклиф этган методнинг моҳияти донни олдиндан шилғайлаштиришдан иборатдир. Шундай қилинганда тортилган ун олий кондицияда чиқиб, унинг бирон чет аралашмаси бўлмайди.

Ҳозир Янгийўл тегирмон комбинатида шу технологияни саноат кўламида ишлатиш учун экспериментал цех барпо этилаяпти. Бу цех бирон махсус машина-ускунани талаб қилмайди. Донни шилғайлаштириш учун БЛО—6 маркали линт машинасидан фойдаланилади. «Узбекхлопкомаш» бирлашмаси бундай машиналарни кўплаб ишлаб чиқаралпти. Чигит момиғини олувчи органлар дон юзини ҳам силлиқ қилиб тозалайди.

— Биз ишлатган ғояни янги деб бўлмайди, — деди институт тадбиқий физика лабораториясининг мудири Д. Е. Хармац. — Донни тегирмонга солишдан олдин уни шилғайлаштириш Россия тегирмонларида бундан бир ярим аср аввал ҳам қўлланилган. Аммо бу метод кенг тарқалмаган ва ривож топмаган.

Тошкентлик олимлар яратган БЛО —6 машина комплекси шу билан тўртинчи хил вазифани ҳам адо этаяпти. Чигитни аниқ ҳисобда экишга тайёрлаш ва чигит момиғини олишга мўлжалланган бу батареядан шоли оқартиришда ҳам фойдаланилиши мумкин. Ишлаб чиқариш шароитларида ўтказилган синовлар батареянинг эластик чўткалари шоли оқартиришда гуруч шикастланишини 6— 7 процент камайтиришини кўрсатди.

ОЛИМЛАР ЛАБОРАТОРИЯСИДА

Эмаль «дориси»

Пластмасса илмий-тадқиқот институти Фарғона бўлимининг олимлари кимёвий машина-ускуналарни коррозиядан ҳимоя қилувчи самарали «дори» яратдилар. «Фурит— 3» деб аталувчи шу лак пахта чиқитларини гидролиз қилиш маҳсули бўлмиш фуран смоласи асосида ясалган.

Янги полимер жуда пишиқ, иссиқликка ва емирувчи кислота муҳитига яхши бардош бера олади. Шу хоссалари туфайли бу лак мамлакатнинг кимё корхоналаридаги машина-ускуналар эмаль қопламини ремонт қилишда кенг кўламда ишлатилади. Хозирга қадар эмалланган машина-ускуналарни коррозиянинг емирувчи таъсиридан ихота қила оладиган шундай «дори» йўқ эди, натижада кимёвий реакторлар тез ишдан чиқар ва уларни бот-бот алмаштириб туришга тўғри келарди.

Бўлим бошлиғи кимё фанлари кандидати Ю. Маматовнинг айтишича, «Фурит —3» лаки давлат синовларидан муваффақиятли ўтган ва мамлакатнинг олтита кимё заводида саноат кўламида фойдаланишга тавсия этилган.

•Ажойиботлар оламида

Биринчи рус автомобили

Шу йил Нижний Новгород (Горький)даги Умумроссия бадиий-саноат виставкасида биринчи рус автомобили кўрсатилган кунга 80 йил тўлади. Кўрсатилган икки ўринли автомобиль виставка территориясида пассажирларни олиб юрган ва автомобилга тушишни хоҳловчилар ҳаддан зиёда бўлган эди.

Бу автомобилни икки рус энтузиасти бунёд этганди. Шулардан бири—собиқ денгиз офицери Е. А. Яковлев 1886 йилда чоғроқ бир устахона очиб, бу ерда орадан бир мунча вақт ўтгач, электр воситасида ёқиладиган керосин моторларни кўплаб ишлаб чиқара бошлаган ва бу ишда шу қадар муваффақият қозонганки, 1903 йилда унинг мотори Чикагода ўтказилган жаҳон виставкасида намойиш қилинган. П. А. Фрезе карета устахонасининг эгаси бўлган. У Чикагодаги виставкага бориб, у ердаги автомобилларни кўргач, Россияда ҳам худди шундай автомобиллар ясаш иштиёқида бўлган. Шундай қилиб, иккала энтузиаст куч-ғайратларини бирлаштириб 1896 йилда биринчи рус автомобилини бунёдга келтиришган эди.

П. А. Фрезе Ватан транспорти тарихида сезиларли роль ўйнаган. У Яковлев вафотидан сўнг ўзи автомобиллар қура бошлаган, 1905 йилда Россияда биринчи таксомотор хизматини ташкил қилган ва ўша йили биринчи рус троллейбусини ясаган.

(ТАСС).

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 16 I да **Олтин девор,** 17 I да **Уйланиш,** 18 I да **Кўрмайин босдим тиконни.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 17 I да **Сув келтирган азиз,** 18 I да **Олифта,** (12.00), **Кўнгли ёш қариялар** (кечқурун), 19 I да **Тошболта ошиқ.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 16 I да **Бу одам нима-ю, у одам нима...** (18.00).

КИНО

15 ЯНВАРДА

Амрапали — НАВОИЙ номли, «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН» (18.30, 21.30), «ҚОЗОҒИСТОН» (20.00), «ДРУЖБА» (20.00).

Ивановлар оиласи — «ЧАЙКА», «ВОСТОК» (кечқурун), «МОСКВА» (18.00, 19.30, 21.00), «НУКУС» (19.00, 21.00).

Жозибали бахт юлдузи — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун), «ҚОЗОҒИСТОН» (18.00, 21.00).

Виннету Инчу-Чун ўғли — «ДРУЖБА» (18.00, 20.30).

Буни биз ўтмаганмиз — «БИЛИМЛАР УЙИ» (жуфт соатларда).

16 ЯНВАРДА

Ивановлар оиласи — «ВОСТОК» (10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00, 21.30), «МОСКВА» (10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 19.30, 21.00), «НУКУС» (11.00, 13.00, 17.00, 19.00, 20.45), «ЧАЙКА» (12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 20.00 21.45).

Жозибали бахт юлдузи — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», (15.00, 18.00, 21.00), «ҚОЗОҒИСТОН» (12.00, 15.00, 18.00, 21.00).

Амрапали — «ЎЗБЕКИСТОН» (10.00, 13.00, 16.00, 18.30, 21.00), «ҚОЗОҒИСТОН» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).

Буни биз ўтмаганмиз — «БИЛИМЛАР УЙИ» (12.00, 14.00).

Парашютчилар — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

МЕҲНАТ РЕСУРСЛАРИ • ТРУДОВЫЕ РЕСУРСЫ
Уз ССР

АҲОЛИНИ ИШГА ЖОЙЛАШТИРИШ ВА ИНФОРМАЦИЯ БЮРОСИ
ИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ
ТОШКЕНТ ГРАМПЛАСТИНКА ЗАВОДИГА
3—6 разрядли токарлар ва тузатиш бўйича слесарлар, машинистка
КЕРАК

Тошкент шаҳар ижроия комитетининг
РЕМОНТ-ҚУРИЛИШ ТРЕСТИГА
ғишт терувчилар, дурадгорлар, бўёқчилар, сувоқчилар, пардозловчилар, печка қурувчилар, шофёрлар, юкчилар, токарлар, слесарлар, электр пайвандчилар, ёрдамчи ишчилар
КЕРАК

ТОШКЕНТ МЕБЕЛЬ КОМБИНАТИГА
прессчилар, дурадгорлар, станокчилар, пардозловчилар, ёғочга сайқал берувчилар, қозон операторлари
КЕРАК

Тошкент шаҳар, Пролетар кўчаси, 4-уй — Аҳолини ишга жойлаштириш ва информация бюроси ҳамда район ижроия комитетлари ҳузуридаги инспекторларга учрашилсин.

БАШНЯЛИ КРАНЛАР БЎЙИЧА 2-МЕХАНИЗАЦИЯ БОШҚАРМАСИ
башняли кран машинистларини тайёрлайдиган
5 ОЙЛИК КУРСЛАРГА
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
Ўқувчиларга ҳар ойда 75 сўмдан стипендия берилади.
Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланадилар.
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Ш. Руставели кўчаси, 19-уй, Ўқув комбинати («Радость» магазини қаршисида).

Телевизор

15 ЯНВАРЬ — ПАЙШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.00 Кўрсатувлар программаси. Болалар учун «Камалак» программаси. 18.05 «Қизиқарли учрашувлар». Ёш мухбирларнинг СССР халқ артисти Давлат мукофотининг лауреати О. Хўжаев билан учрашуви (ўзб.). 18.45 Мультфильм. **Рус тилида:** 19.00 «Иқбол» программаси. «Гўё қўшиқдай ҳаёт». 19.30 «Ахборот» информацион программаси. 19.45 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Касбим-фахрим» (ўзб.). **Москва кўрсатади.** 20.15 «Миллионлар ленинча университети». «Меҳнат тарбияси — ёшларни коммунистик тарбиялашнинг таркибий қисми». **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 20.45 «Ахборот» информацион программаси. 21.05 Ўзбекистон Компартиясининг XIX съезди шарафига. «Янги марралар». Хоразм область, Боғот районидаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Наримонов номли колхоз ҳақида телевизион очерк. 21.30 Қишлоқ меҳнаткашлари учун концерт. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 Фигурали учиш бўйича Европа чемпионати. Эркин программа. Швейцариядан олиб кўрсатилади. 24.00 Янгиликлар.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 18.00 «Дўстлик қўшиғи». Болалар хор коллективларининг концерти. 19.00 Янгиликлар. 19.15 К. Чуковский. «Бибигон». 19.30 «Партия планлари — халқ планлари». 19.45 «Музикали календарь». С. Я. Лемешев. **Тошкент кўрсатади.** 20.15 «Илмий-техника тараққиёти учун». Ҳужжатли фильмлар программаси. 1. «Ўрмон хўжалиги машиналарига техника хизмати кўрсатиш». 2. «Ғалла ва электр магнит майдони». (ўзб.). **Москва кўрсатади.** 20.45 Ж. Лондон туғилган кунининг 100 йиллигига. «Вақт кутмайди» Телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 22.00 Ҳужжатли фильмлар экрани. 22.30 «Қирол Лир». Бадиий фильм. 2-серия. 23.40 Кўрсатувлар программаси.

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.55 Кўрсатувлар программаси. 19.00 «Орқага қайтиш йўқ». Телевизион бадиий фильм. 2-серия (рус.). 20.05 Тошкент янгиликлари. 20.20 «Афсонавор ҳаёт». Фильм-концерт. 20.50 «Тошкент» телепрограммаси. «Партия планлари — халқ планлари» (ўзб.).

16 ЯНВАРЬ — ЖУМА

Биринчи программа. Москва кўрсатади. 10.00 Янгиликлар. 10.10 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10,30 «Дўстлик қўшиғи». 11.30 «Вақт кутмайди». Телевизион бадиий фильм. 1-серия. 15.00 «Сўнгги ўйинлар». Ҳужжатли фильм. 15.20 «Ёзувчи Нодар Думбадзенинг ижоди». 16.05 «Ишчи виждони». Телеочерк. 16.35 Адабий асарларни экранлаштириш. «Илк қувончлар». Бадиий фильм. **Тошкент кўрсатади.** 18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 Мультфильм. **Рус тилида:** 18.25 Экран— «Старшеклассник» программасининг ёш мухбирларига. 19.05 «Ахборот» информацион программаси. **Ўзбек тилида:** 19.20 «Ёзувчи ва замон». 19.50 «Ўзбекистон чорвадори». «КПСС Марказий Комитетининг XXV съездга лойиҳаси умумхалқ муҳокамасида». 20.10 «Рақслар гулдастаси». 20.35 «Ахборот» информацион программаси. 20.55 «Партия планлари — халқ планлари». «Электрохимпром» Чирчиқ ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективининг янги марралари». 21.20 Социалистик мусобақа илғорлари учун концерт. **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 Фигурали учиш бўйича Европа чемпионати. Эркаклар. Эркин программа. Швейцариядан олиб кўрсатилади. 23.40 «И. Лауфер куйлайди». (ЧССР). 24.00 Янгиликлар.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 11.25 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 11.30 «Эволюциянинг чоғиштирма анатомик далиллари». Биологиядан ўқув кўрсатуви. 12.00 Ҳужжатли фильм. 12.25 «Эволюциянинг чоғиштирма анатомик далиллари». Биологиядан ўқув кўрсатуви (ўзб.). 17.15 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Физика (ўзб.). **Москва кўрсатади.** 18.15 Телевизион спектакль. 19.00 Янгиликлар. 19.15 «Қувноқ ноталар». 19.30 «Ўнинчи беш йиллик марралари». 20.00 РСФСР халқ артисти Ю. Мазурок концерти. 20.45 «Вақт кутмайди». Телевизион бадиий фильм премьераси. 2-серия. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 22.00 «Инсон ва қонун». 22.30 «Кино оламида». Кинокўрсатув. 23.40 Кўрсатувлар программаси.

Учинчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.55 Кўрсатувлар программаси. 19.00 «Орқага қайтиш йўқ». Телевизион бадиий фильм». 3-серия. 20.05 Тошкент янгиликлари. 20.20 Эстрада концерти. 20.50 «Тошкент» телепрограммаси. «Тошкент ва тошкентликлар» (ўзб.).

Тошкент оқшоми 4 бет.
15 ЯНВАРЬ, 1976 й.
«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, 26-УЙ.
ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор — 33.02.49 дан 33.02.58 гача. Эълонлар бўлими — 33.81.42.
Р—03138. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. «Правда Востока» кўчаси, 26. ИНДЕКС 64579. Нашр В—2981.